

Komunitný plán sociálnych služieb

(novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.,
66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.)

Obec Muránska Huta
Programovacie obdobie 2025 - 2029

0. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej obec Muránska Huta plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie obec Muránska Huta využilo pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení č. 317/2009 Z. z., 332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., , 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., **120/2024 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

0.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov obce Muránska Huta boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v obci poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v obci Muránska Huta.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje obec Muránska Huta.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v obci Muránska Huta je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami obecného rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mezianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v obci Muránska Huta sú definované ľuďmi, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektami s priamym vplyvom na obec Muránska Huta.
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je obcou Muránska Huta považované za žiadúce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v obci.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce Muránska Huta.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov obce, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálnu, nájomnú.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce rozvoja sociálnych služieb v užšom aj

širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb obce Muránska Huta integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) obce Muránska Huta 2025 - 2029, integruje a nadväzuje na **Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2021 - 2030**, PHRSR obce, Územný plán obce, pôvodný Komunitný plán sociálnych služieb, Program rozvoja bývania, Viacročný rozpočet, a iné. KPSS obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda 2021 - 2027, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Agenda 2030, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014), Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008), Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019) a Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013). Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027, Horizont Európa (2021 – 2027), Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie), Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania a Európsky pilier sociálnych práv (2017).

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným **pracovným skupinám** na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

0.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb**, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - obce a sú poskytované v obci.

<p>A) Sociálne služby <i>Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách</i></p> <ul style="list-style-type: none">- prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,- zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,- dopravná služba,- opatrovateľská služba,- domov seniorov a domov sociálnych služieb,- stravovanie seniorov,	<p>B) Služby vzdelávania</p> <ul style="list-style-type: none">- predškolská výchova - materské školy,- základné vzdelávanie - základné školy,- záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času,- školská záujmová činnosť - školské kluby detí,- záujmová mimoškolská činnosť - umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania,	<p>C) Zdravotnícke služby</p> <ul style="list-style-type: none">- základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu,- špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie,- iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne,- rehabilitačné služby,- lekárne,- dopravná zdravotná služba,- lekárska služba prvej pomoci,
<p>D) Voľno-časové aktivity</p> <ul style="list-style-type: none">- športové ihriská, telocvične,- oddychové zóny,- športové kluby a jednoty,- kluby seniorov,- kino. divadlo. knižnice	<p>E) Bezpečnosť a aktivity prevencie</p> <ul style="list-style-type: none">- aktivity obecnej a štátnej polície,- preventívne vzdelávacie aktivity,- monitorovacie bezpečnostné systémy,- prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku,	<p>F) Bývanie</p> <ul style="list-style-type: none">- sociálne bývanie,- nájomná bytová výstavba,- štartovacie byty pre mladé rodiny,

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia obce zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. poradenstvo, skupinová terapia, rehabilitácia, stravovanie, klubová činnosť – výroba darčkových predmetov pre turistov...) alebo v denných zariadeniach špecializovaných pre jednotlivé alebo vhodne kombinované skupiny (stacionár pre deti so zdravotným postihnutím, chránená dielňa pre dospelých s duševnou poruchou napr. výroba medovníkov, vyšívanie, stacionár pre starších ľudí ...). Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho rodinného príslušníka so zdravotným postihnutím alebo seniora.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „terénne a komunitné sociálne služby“.

V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú ambulantným spôsobom, vrátane opatrovateľských služieb, ktoré poskytujú denné centrá. Terénne a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

0.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z.z. o rodine ((v znení č. 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z., 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z., 125/2013 Z. z., 124/2015 Z. z., 160/2015 Z. z.(nepriamo), 175/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 2/2017 Z. z.) a Zákon NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ustavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z. 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., **120/2024 Z. z.**)). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ((v znení č. 96/1991 Zb., 130/1991 Zb., 421/1991 Zb., 500/1991 Zb., 564/1991 Zb., 11/1992 Zb., 295/1992 Zb., 43/1993 Z. z., 252/1994 Z. z., 287/1994 Z. z., 229/1997 Z. z., 225/1998 Z. z., 233/1998 Z. z., 185/1999 Z. z., 389/1999 Z. z., 6/2001 Z. z., 453/2001 Z. z., 205/2002 Z. z., 515/2003 Z. z., 369/2004 Z. z., 535/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 615/2004 Z. z., 757/2004 Z. z., 171/2005 Z. z., 628/2005 Z. z., 267/2006 Z. z., 267/2006 Z. z., 616/2006 Z. z., 330/2007 Z. z., 334/2007 Z. z., 335/2007 Z. z., 205/2008 Z. z., 384/2008 Z. z., 445/2008 Z. z., 511/2009 Z. z., 102/2010 Z. z., 102/2010 Z. z., 204/2011 Z. z., 361/2012 Z. z., 160/2014 Z. z., 180/2014 Z. z., 239/2014 Z. z., 125/2015 Z. z., 447/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 131/2017 Z. z., 131/2017 Z. z., 70/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 5/2019 Z. z., 413/2019 Z. z., 73/2020 Z. z., 338/2020 Z. z., 345/2020 Z. z., 488/2021 Z. z., 512/2021 Z. z., 42/2022 Z. z., 137/2023 Z. z., 195/2023 Z. z., **285/2023 Z. z.**) podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

0.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Miestnej úrovni

- **Územný plán obce**
- **Komunitný plán sociálnych služieb**

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,**
- Viacročný rozpočet

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Konceptcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Konceptcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Konceptcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

Nadnárodnej úrovne

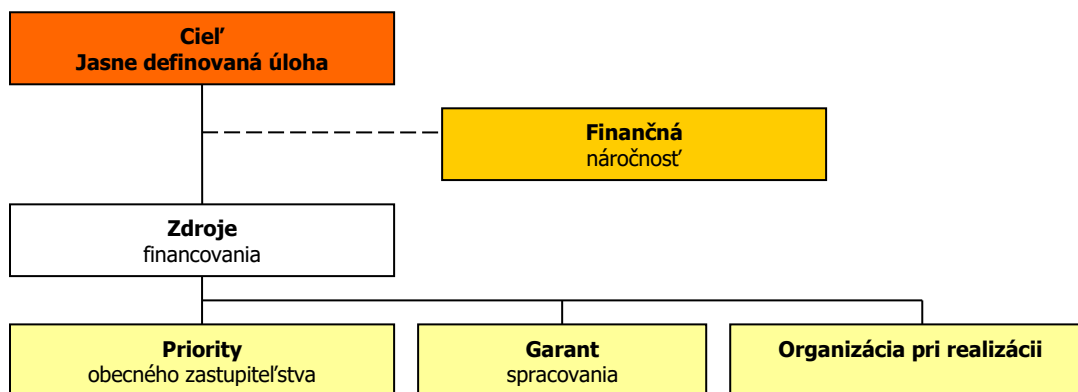
- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie, COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050, COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení

- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia KPSS obce Muránska Huta je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EU budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Muránska Huta. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

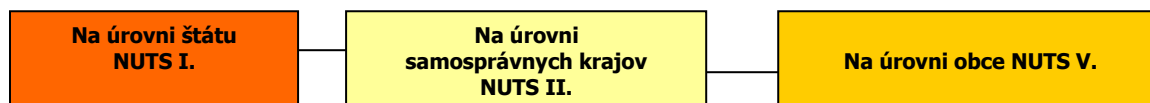
Finančné zabezpečenie

Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS Muránska Huta nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní KPSS obce Muránska Huta boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Muránska Huta má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zdefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – pozičným dokumentom EK.

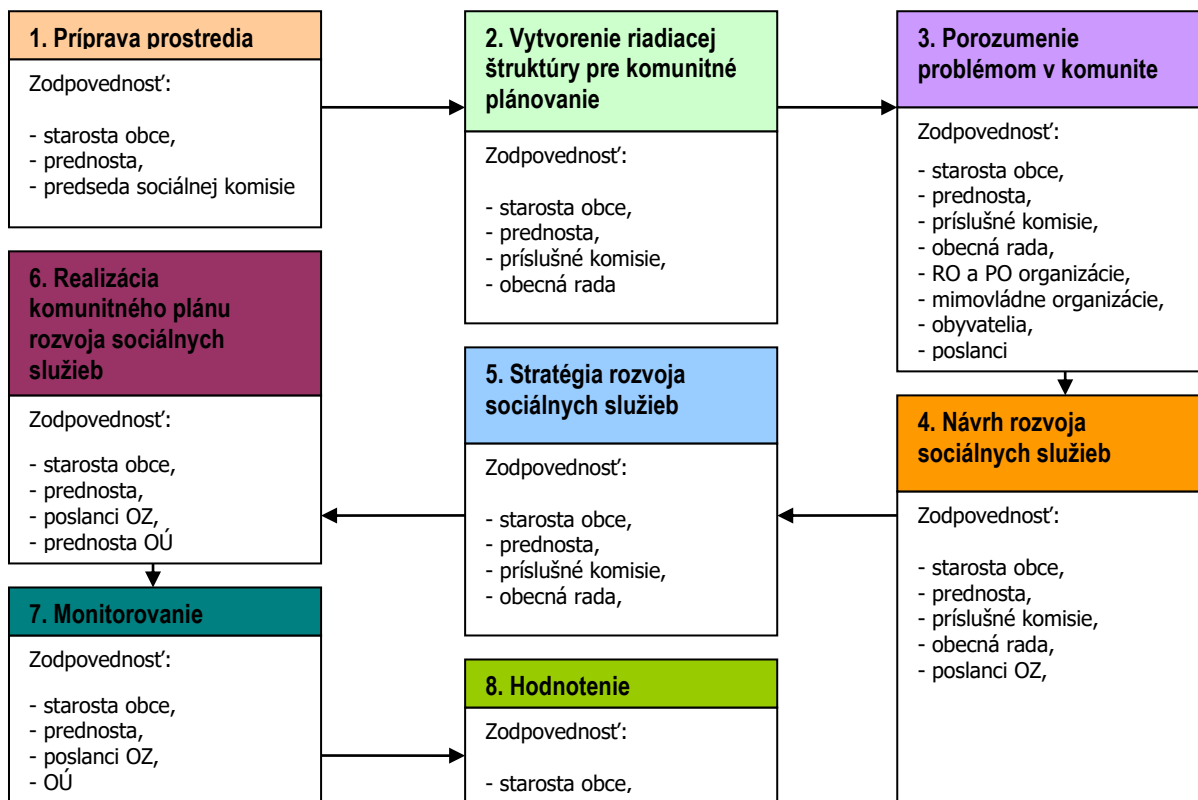
Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	<p>Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií</p> <p>Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji</p> <p>Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj</p> <p>Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore</p> <p>Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády</p> <p>Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť</p> <p>Modernizácia poskytovania verejných služieb</p> <p>Podpora budovania inteligentných regiónov a miest</p> <p>Podpora digitálnej pripojiteľnosti</p> <p>Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií</p> <p>Podpora malého a stredného podnikania</p> <p>Internacionalizácia malého a stredného podnikania</p> <p>Podpora sieťovania podnikateľských subjektov</p> <p>Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ</p> <p>Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh</p> <p>Digitálne a podnikateľské zručnosti</p>
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	<p>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov</p> <p>Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov</p> <p>Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e</p> <p>Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám</p> <p>Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd</p> <p>Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo</p> <p>Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,</p> <p>Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží</p> <p>Zlepšenie kvality ovzdušia</p> <p>Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility</p> <p>Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh</p> <p>Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti</p> <p>Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov</p> <p>Podpora regionálnej železničnej dopravy</p> <p>Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T</p> <p>Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel</p> <p>Adaptabilný a prístupný trh práce</p>
3. Prepojenejšia Európa	<p>Kvalitné inkluzívne vzdelanie</p> <p>Záruka pre mladých</p> <p>Aktívne začlenenie a dostupné služby</p> <p>Potravinová a materiálna deprivácia</p> <p>Sociálne inovácie a experimenty</p>
4. Sociálnejšia Európa	<p>Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov</p> <p>Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov</p> <p>Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas</p> <p>Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch</p> <p>Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody</p>
5. Európa bližšie k občanom	<p>Fond spravodlivej transformácie (FST)</p>

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

0.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

1	<ul style="list-style-type: none"> - Vyvolanie dopytu v obci Muránska Huta. - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	<ul style="list-style-type: none"> - Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	<ul style="list-style-type: none"> - hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorit. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu. - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	<ul style="list-style-type: none"> - Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Prieběžné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

1. Sociálno – ekonomická analýza

1.1. Základná charakteristika obce

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Revúca súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika obce Muránska Huta (k 31.12.2023)

Kód obce	526002
Názov okresu	Revúca
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSČ	049 02
Telefónne smerové číslo	058
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1691
Nadmorská výška obce - mesta v m	703
Celková výmera územia obce [m ²]	8 455 166
Hustota obyvateľstva na km ²	20,34
Zdroj: ŠÚ SR	

Obec sa nachádza v údolí Hutskeho potoka, na pomedzí Muránskej planiny a Stolických vrchov. Cez Muránsku Hutu vedie cesta II/531 z Červenej Skaly do Muráňa. Necelý 1 km juhozápadne v smere na Muráň je sedlo Predná hora, z ktorého vedie prístupová cesta do rovnomennej osady. Revúca je vzdialená 16 km a Rimavská Sobota 55 km južne, Brezno 48 km západne a Poprad 45 km severne. Najbližším sídlom je 7 km vzdialená horehronská Červená Skala a 8 km vzdialený Muráň (10.1.2025, https://sk.wikipedia.org/wiki/Mur%C3%A1nska_Huta).

1.1.0. História

Muránska Huta je najvyššie položenou obcou Revúckeho okresu, nachádza sa v nadmorskej výške 760 m.n.m. Obec vznikla spoločne so sklárskou hutou v roku 1652. Dominantou obce je klasicistický rímskokatolícky Kostol sv. Anjela strážcu z roku 1831. Súčasťou obce je aj m.č. Predná Hora nachádzajúca sa v krásnom lesnom prostredí. Môžete tu nájsť kaštieľ bulharského kráľa Ferdinda I. Coburga, v ktorom je od roku 1951 zdravotnícke zariadenie. Tento neobarokový kaštieľ s priláhlým parkom bol vybudovaný začiatkom 20.storočia. Neďaleko zámku stojí aj drevený poľovnícky kaštieľ Coburgovcov. Vznik a názov obce súvisí s existenciou sklárskej huty, ktorú založili majitelia muránskeho panstva v období 1652 -1670 v hlbokéj doline Hutníckeho potoka. Druh a počet výrobkov, približný počet zamestnancov a ich etnický pôvod na prelome 17.-18. storočia poznáme zo zmluvy medzi hutníkmi a panstvom. Príčiny a rok zániku huty sa presne nedajú určiť. Na začiatku 19. storočia huta už nejestvovala. Obec mala 64 domov, 109 rodín a 500 obyvateľov. V roku 1828 bolo v obci už 75 domov a 622 obyvateľov. Obyvatelia pracovali v lesoch a vandrovali po celom Uhorsku ako sklenári a obložiar. V 60-tych rokoch 19. storočia pracovali v obci dva hámre, jeden - klinčiareň na výrobu "sekancov" (klinec do šindľov), druhý - gračiareň na výrobu grác, krampáčov, motýk, rýľov a lopát. Počet obyvateľov od druhej polovice 19.storočia až podnes sa pohyboval od 300 do 400 osôb a v súčasnosti má klesajúcu tendenciu. Časť obyvateľov obce pracovalo v miestom JRD zameranom na chov dobytka, iní občania pracovali v priemyselných závodoch Muránskej doliny. Na Prednej Hore, administratívne patriacej k Muráňu a ležiacej v blízkosti Muránskej Huty, vybudoval na začiatku 20.storočia bulharský cár Ferdinand zámok, ktorý dnes slúži ako liečebňa s 310 posteľami. Muránska Huta (703 m) . Prvý raz sa uvádza v roku 1691, kedy v obci bola sklená huta - patriaca muránskemu panstvu. V roku 1706 v nej pracovalo 15 ľudí. Išlo o potočnú radovú dedinu. Klasicistický kostol sv. Anjela strážcu (kat.) bol postavený v roku 1831, opravovaný v rokoch 1909, 1938, 1942. (Zdroj: kniha: Chránená krajinná oblasť Muránska Planina) (15.1.2025, <https://www.muranskahuta.sk/-historia>).

1.1.1. Územie, vodstvo, fauna a flóra

Územie

Chotár obce Muránska Huta sa rozprestiera na území Národného parku Muránska planina, ktorá ako súčasť Slovenského rudohoria. Obec Muránska Huta leží na nive potoka Ráztoka. Stred obce sa nachádza vo výške 703 metrov n. m. Celková rozloha obce je 8,4 mil. m². Povrch katastrálneho územia, tvorí horská časť Gemersko – Spišského krasu na úpätí Muránskej planiny. Na západe susedí kataster obce Muránska Huta s katastrom obce Muráň, z južnej strany s katastrom obce Muránska Zdychava. Západnou časťou katastra obce prechádza cesta III triedy 531.

Geologické substráty sú na tomto území priaznivé, najmä ak ich posudzujeme z hľadiska pôd, ktoré na nich vznikli. Priestorová diferenciácia pôd katastrálneho územia v okolí obce Muránska Huta je výsledkom vzájomného pôsobenia pôdotvorných hornín, foriem reliéfu a podzemnej vody.

Pôdy sa vytvorili na zvetralinách rozličných hornín. Okrem toho s nadmorskou výškou sa menia činitele, ktoré spolu pôsobia pri vzniku pôdy. V pohoriach sa výrazne odlišujú pôdy na výslnných južných svahoch sú vlhké a humózne. Výnimku tvoria pôdy nivné, ktoré sa vyskytujú pozdĺž vodných tokov. Vlastnosti pôdy prevažne určuje geologické podložie, ktoré je karbonátové, tvorené vápencami a dolomitmi. Pre túto oblasť je typická hnedá pôda. Z pôdnych typov sa tu vyskytujú hnedozeme a kambizeme (hnedé lesné pôdy). Na sprašových a svahových hlinách vznikli pseudogleje (oglejené pôdy). Vo vyššie a stredne položených oblastiach sa na silikátových horninách nachádzajú aj hnedé lesné pôdy (**kambizeme**). Nad kambizemami do výšky 1800m, kde narastá úhrn zrážok, vznikli podzoly. Najvyššie polohy pohorí, nad hornou hranicou lesa, zaberajú málo úrodné rankre a alpínske mačínové pôdy. Najviac zastúpené sú redziny hnedé.. Na území sa nachádzajú hlinito-piesočnaté, piesočnato-hlinité, ílovito-hlinité a hlinité pôdne druhy. Jedná sa o ľahké, stredne ťažké a ťažké pôdy.

Sorpčná schopnosť pôdy

Podľa mechanizmu pútania látok možno v pôde rozlíšiť niekoľko typov sorpcie:

- mechanickú sorpciu, ktorá spočíva v mechanickom zadržiavaní hrubodisperzných častíc v póroch pôdy;
- fyzikálnu (adsorpciu), ktorá je podmienená povrchovými javmi na rozhraní fáz, zapríčiňujúcimi zmeny koncentrácie plynov, kvapalín, elektrolytov i neelektrolytov;
- fyzikálno-chemickú (výmennú) sorpciu, ktorá sa uskutočňuje výmenou iónov medzi pôdnym koloidným komplexom a pôdnym roztokom v ekvivalentných pomeroch;
- chemickú (adsorpciu), ktorej podstatou je nevratné pútanie predovšetkým aniónov, schopných tvoriť málo rozpustné alebo nerozpustné zlúčeniny, ktoré sa po vyzrážaní môžu zadržiavať aj mechanicky;
- bioakumuláciu, ktorá spočíva v prijímaní biogénnych prvkov koreňmi rastlín a mikroorganizmami, vyznačujúcu sa vlastným charakterom selektivity.

Katiónová výmenná schopnosť pôdy

Katiónovú výmennú schopnosť pôdy charakterizuje katiónová výmenná kapacita (CEC, ang. cation exchange capacity). Je to vlastnosť pôdy, ktorá závisí od mineralogického zloženia, disperzity, obsahu humusu a reakcie prostredia. Udáva sa v miliekvivalentoch výmenných katiónov na 100 gramov suchej pôdy. Pôdy, ktoré majú v sorpčnom komplexe sorbované výhradne bázičné a alkalické katióny, označujú sa za sorpčne nasýtené. Pôdy obsahujúce aj vyšší podiel výmenného vodíka a hliníka sa označujú ako nenasýtené. Vysokú katiónovú výmennú kapacitu majú napríklad humínové kyseliny alebo montmorillonit. Veľmi nízku katiónovú výmennú kapacitu má kaolinit. Najrozšírenejším pôdnym typom v obci sú kambizem (15.1.2025, <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/kambizem.htm>).

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdnych druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdnych druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdnych druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	

pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%) - hlinité (30 - 45%)	73,2
pôdy ťažké	- ílovitohlinité (45 - 60%) - ílovité (60 - 75%)	17,1
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %

	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočné, hlinitiesočné	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
Revúca	12,52	44,55	18,39	24,42	0,12
Banskobystrický kraj	10,02	56,75	16,91	15,79	0,52

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfo genetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovaných rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíja a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážy
Revúca	17,28	2,12	0,90	2,34	11,65	6,20	42,96	-	6,02	5,25	-	-	0,75	1,34	-	3,20
BB kraj	11,02	1,64	0,29	4,22	12,73	4,98	47,07	0,27	10,31	2,97	-	-	0,23	1,65	0,14	2,46

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Revúca	3,35	15,54	14,23	9,29	9,43	21,71	17,81	6,91	1,33	0,40	44,20
Banskobystrický kraj	2,57	13,83	18,06	10,86	13,39	16,42	15,23	8,27	1,15	0,21	43,17

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Muránska Huta od roku 2013.

Výmera územia v ha.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celk. výmera úz. obce	845,5	845,5	845,5	845,5	845,5	845,5	845,5	845,5	845,5	845,5	845,5
Poľnohosp. pôda - spolu	335,8	335,8	335,8	335,3	335,3	335,3	335,3	335,3	335,3	335,3	335,3
- orná pôda	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
- záhrada	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9
- trvalý trávny porast	326,6	326,6	326,6	326,1	326,1	326,1	326,1	326,1	326,1	326,1	326,1
Nepoľnoh. pôda - spolu	509,7	509,7	509,7	510,2	510,2	510,2	510,3	510,3	510,3	510,3	510,3
- lesný pozemok	474,8	474,8	474,8	474,8	474,8	474,8	474,8	474,9	474,9	474,9	474,9
- vodná plocha	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4

- zast. plocha a nádv.	20,8	20,8	20,8	20,8	20,9	20,9	20,9	20,9	20,9	20,9	20,9
- ostatná plocha	12,8	12,8	12,8	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,2	13,2	13,2

Zdroj: 20.12.2024, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila málo významne. V roku 2023 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 335,3 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 510,3 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 474,9 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade TTP, ktorých výmera klesla na 326,1 ha. K nárastu došlo v prípade zastavaných plôch a nádvorí, ktoré stúpili na 46,4 ha.

Vodstvo

Z vodných tokov a plôch sa na mapovanom území nachádza len potok Roztoka. V centre obce je koryto potoka regulované. V obci Muránska Zdychava sa potok vlieva do potoka Zdychava. Oba vodné toky sa v meste Revúca vlievajú do rieky Muráň.

Zdychava

Je to významný ľavostranný prítok Muráňa a meria 15 km. Prameň leží v Stolických vrchoch na severozápadnom svahu vrchu Stolica (1 476,4 m n. m.), pod Slanským sedlom (1 234,3 m n. m.), v nadmorskej výške okolo 1 100 m n. m. Smer toku na hornom toku smeruje na juhozápad, od sútoku s Hutským potokom na juh, na dolnom toku na juhojuhozápad. Pokrýva geomorfologické celky: Stolické vrchy, podcelok Stolica. Prítoky: sprava dva prítoky z oblasti Javoriny, Hutský potok, prítok spod Radzima (970,3 m n. m.), zľava prítok (910,3 m n. m.) spod Stolice, spod Lehotskej hole, Hlboký potok, prítok spod Faltenovho sedla (1 254 m n. m.), Zdychavský potok, prítok zo západného úpätia Kohúta (1 409,0 m n. m.), Pstružný potok a prítok z juhozápadného úpätia Malého Kohúta (1 192,3 m n. m.). Ústie: do Muráňa pri meste Revúca v nadmorskej výške okolo 308 m n. m.. Obce: Muránska Zdychava, Revúčka a mesto Revúca (10.1.2025, <http://sk.wikipedia.org/wiki/Muran>, <http://sk.wikipedia.org/wiki/Zdychava>).

Muráň

Muráň je rieka v juhovýchodnej časti stredného Slovenska, preteká územím okresov Revúca a Rožňava. Je to pravostranný prítok Slanej s dĺžkou 48,8 km a plochou povodia 386,1 km². Je tokom IV. rádu a priemerná lesnatosť povodia dosahuje 50%. Pramení na rozhraní Muránskej planiny a Stolických vrchov na východnom svahu vrchu Šiance (1 041,5 m n. m.), pod sedlom Predná hora v nadmorskej výške cca 650 m n. m.. Najprv tečie na juhozápad okrajom krasovej oblasti popod hrad Muráň, pri obci Muráň priberá sprava Hrdzavý potok a stáča sa na juhovýchod. Tu už tečie cez Stolické vrchy, preteká obcou Muránska Dlhá Lúka, sprava priberá Lehotský potok, údolie rieky sa viac rozširuje a vytvára Jelšavské podolie. Potom priberá z pravej strany Dolinský potok a tečie okrajom mesta Revúca, zľava priberá Zdychavu a za mestom koryto rieky vytvára niekoľko ohybov. Pri obci Mokrú Lúku priberá zľava Proviantku, napája vodnú nádrž Miková, tečie okolo obce Revúčka Lehota a cez Lubeník, kde priberá pravostranný Chyžniansky potok a utvára niekoľko ostrých meandrov. Pri Teplej Vode priberá zľava Skaličný potok a vstupuje na územie mesta Jelšava, kde priberá opäť zľava Jordán a Hrádocký potok. Následne vstupuje na územie Jelšavského krasu (Jelšavskej planiny), z pravej strany priberá Múrok (234,9 m n. m.) a veľkým oblúkom obteká masív Muteňa (466,0 m n. m.) v blízkosti Jelšavskej Teplice. Vstupuje do Rimavskej kotliny, preteká okolo obcí Gemerský Milhost' a Šivetice na juh. Pri Hucíne priberá zľava Rybník, následne Lipovník a tečie okrajom Liciniec. Ďalej sa stáča na juhovýchod, vytvára niekoľko ostrých ohybov, utvára meander a na oboch brehoch odkrýva profil tzv. meliatskej jednotky so stanovišťami teplomilnej fauny a flóry. Potom obteká obec Meliata a vstupuje do tzv. Prielomu Muráňky, kde rieka meandruje a zarezáva sa do Licinskej pahorkatiny, následne preteká obcou Bretka, pri ktorej ústi v nadmorskej výške cca 188 m n. m. do Slanej (10.1.2025, <http://sk.wikipedia.org/wiki/Muran>, <http://sk.wikipedia.org/wiki/Zdychava>).

Podzemné vody

Hodnotené územie patrí orograficky do oblasti Slovenského Rudohoria, do celku Spišsko - gemerský kras a oddielu Muránska planina a je súčasťou hydrogeologického rajónu M 126 - Mezozoikum Muránskej planiny a v. časti Hel'pianskeho podolia a príahle kryštalinikum. Muránska planina ako celok má pomerne jednoduchú geologickú aj hydrogeologickú stavbu. Mohutná mezozoická kryha (muránsky príkrov) prevažne karbonátov silicika ležiaca v alochtónnej pozícii na kryštaliniku kráľovohol'ského pásma (s pásmom kohúta tvoria v podstate aj ohraničenie planiny) a na jeho autochtónnej metamorfovanej obalovej struženíckej sérii je uzavretou hydrogeologickou štruktúrou. Prieskumné územie však nezaberá celú oblasť planiny, ale len jej juhozápadnú, centrálnu a južnú časť, ktorá patrí prevažne k povodiu Slanej (J a JZ časť) - výpočet zásob podzemnej vody, ktorý je súčasťou tohto zborníka). S resp. sz. hranica tohto územia prebieha približne 1 - 1,5 km južne od spojnice kót Kl'ak (1408,7 m n. m.), Veľký Cigán (1235 Lopušná (1124,5 m n. m.) a predstavuje predpokladané podpovrchové hydrografické rozvodie medzi povodím Slanej a Hrona. Krátku sv. hranicu tvorí približne spojnica kóty Lopušná (1124,5 m n. m.) so sedlom Javorinka (SV od Muránskej Huty) prebiehajúca čiastočne po zlome smeru SZ - JV. J resp. JV ohraničenie (sedlo Javorinka - **Muránska Huta** - Muráň - Tisovec) tvorí muránska zlomová línia, na ktorej sa vlastne stýka kryštalinikum pásma kohúta s mezozoikom Muránskej planiny. Z. hranica (Tisovec - kóta Kl'ak (1408,7

m n. m.) predstavuje vlastne kontakt mezozoika Muránskej planiny s kryštalinikom Kráľovohol'ského komplexu. Spomínaná s. resp. sz. hranica je vlastne hranicou, ktorá prebieha „vnútram“ Muránskej planiny a neumožňuje klasifikovať prieskumné územie ako uzavretú hydrogeologickú štruktúru. Skúmané územie je v zmysle čiastkovou hydrogeologickou štruktúrou otvorenou - prietochou.

Rozdielny hydro-geologický charakter jednotlivých súvrství sa prejavuje existenciou vrstvových prameňov na tých miestach, kde dochádza ku kontaktu kolektorov a izolátorov. V prieskumnom území je to hlavne oblasť tektonického okna v závere Hrdzavej doliny (13 prameňov o výdatnosti $Q = 0,1$ až 6 l.s^{-1} , väčšinou však do $1,5 \text{ l.s}^{-1}$) a JZ časť územia medzi Tisovcom a sedlom Dielik (6 prameňov o výdatnosti $Q = 0,05$ až $1,1 \text{ l.s}^{-1}$). Najvýznamnejším dôsledkom rozdielneho hydrogeologického charakteru jednotlivých súvrství je však vytvorenie samotnej uzavretej hydrogeologickej štruktúry karbonátov mezozoika celej Muránskej planiny. A to je umožnené vďaka nepriepustnému podložiu ako aj okoliu zvodneného komplexu Muránskej planiny (kryštalinikum, spodnotriasové kremence, pestré bridlice atď.). Určitú úlohu pri hydrogeologickom členení štruktúry majú i dolomity ladin-karnu. Podľa poznatkov z vrtu VMS-1 (a ich porovnaní s ostatnými vrtmi realizovanými v prieskumnom území) ich musíme charakterizovať ako menej priepustné (vo vzťahu k okolitým vápencom), čo znamená, že pri väčších hrúbkach môžu pomerne výrazne obmedziť vzájomnú cirkuláciu podzemnej vody medzi nadložnými tisoveckými a podložnými (najviac plošne rozšírenými) wettersteinskými vápencami. Vďaka svojmu rozšíreniu, hrúbke, rozsiahlemu zastúpeniu krasových javov majú z hydrogeologického hľadiska zo všetkých karbonátov Muránskej planiny najväčší význam wettersteinské vápence. Morfológia nepriepustného podložia karbonátového komplexu zohráva rozhodujúcu úlohu pri „rozdeľovaní vôd“ infiltrovaných v oblasti Muránskej planiny jednotlivým povodiam. Podľa doterajších geologických poznatkov nepriepustné podložie je v celom území planiny s výnimkou oblasti priekopovej prepadliny (Muráň - **Muránska Huta** - sedlo Javorinka) mierne zvlnené s generálnym úklonom k JV, k muránskemu zlomu. Tento generálny úklon spôsobuje, že podstatná časť krasových vôd infiltrovaných v oblasti planiny je zvädzaná k JV, kde vystupuje v niekoľkých významných krasových prameňoch s priemernými dennými výdatnosťami $Q = 38$ až 381 l.s^{-1} a s maximálnymi priemernými dennými výdatnosťami $Q = 190$ až 6500 l.s^{-1} (Pod hradom, Biela - vápenná voda, Bobačka, Vyvieračka II - horná, Vyvieračka I - dolná, Pri močiari I, II, pramenná sústava Pastovník vrátane výverov obci a Dovalka). Tu treba však poznamenať, že tieto krasové pramene dosahujú okamžité výdatnosti aj vyššie ako sú maximálna priemerných denných výdatností (napr. u prameňa Pod hradom je to aj viac než 8000 l.s^{-1}). Ostatné (15 prameňov) menej významné pramene v blízkosti muránskej tektonickej línie majú výdatnosť $Q = 0,03$ až 3 l.s^{-1} . Z významných tektonických línií je dôležitá muránska zlomová línia, ktorá oddeľuje karbonáty muránskeho príkrovu od kryštalinika pásma Kohúta (muránske žuloruly) a vytvára hydraulickú bariéru krasovým vodám planiny. Dôsledkom toho je existencia významných bariérových prameňov na tejto tektonickej línii. Sú to už spomínané pramene Pod hradom, Vyvieračka II - horná, Vyvieračka I - dolná, pramenná sústava Pastovník. Samozrejme, že pri vzniku týchto prameňov majú svoju úlohu aj predchádzajúce dva faktory. Dôležitá je aj tektonická línia SV - JZ smeru, rovnobežná s muránskou líniou, prebiehajúca vo vnútri mezozoického komplexu, s predpokladaným priebehom od Hrdzavej doliny cez dolinu Dolinského potoka, Veľkú lúku, dolinu Trestníka až do údolia Hrona v oblasti Červenej skaly. Medzi týmito tektonickými líniami je vytvorená $1,5 - 2 \text{ km}$ široká a 15 km dlhá priekopová prepadlina. Mezozoikum je medzi týmito zlomami výrazne poklesnuté v porovnaní s ostatnou časťou planiny (výška skoku cca 500 m). Jeho predpokladaná hrúbka je miestami až 1500 m (v oblasti zachovania sa jurských sedimentov - okolie **Muránskej Hutý**).

Fauna a flóra

Rastlinstvo

Rastlinstvo Muránskej planiny je považované za najzaujímavejšie spomedzi flór ostatných orografických celkov Slovenska po stránke druhovej pestrosti a zastúpenia rozličných fytogeografických prvkov. Vplyvom rôznorodých reliéfnych, geologických, pôdnych, výškových a klimatických pomerov sa vytvorili podmienky, pri ktorých sú v blízkosti seba schopné existovať druhy rôznych ekologických nárokov. Južné výslnné lesostepné svahy Muránskej planiny sú charakteristické prítomnosťou teplomilnej a suchomilnej vegetácie. Z drevín a krov na takýchto miestach rastie dub žltkastý (*Quercus dalechampii*), dub mnohoplodý (*Quercus polycarpa*), jarabina mukyňa (*Sorbus aria* agg.), menej je zastúpená jarabina brekyňa (*Sorbus torminalis*), mahalebka (*Prunus mahaleb*), drieň

(*Cornus mas*), tavolník prostredný (*Spiraea media*), ruža bedrovníková (*Rosa pimpinellifolia*), rašetliak (*Rhamnus cathartica*), z rastlín je tu možné nájsť poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), prilbicu jedhojovú (*Aconitum anthora*), zvonček sibírsky (*Campanula sibirica*), astru spišskú (*Aster scepusiensis*), dušovku roľnú (*Acinos arvensis*), luskáč lekársky (*Vincetoxicum hirundinaria*) a skalničník srsnatý (*Jovibarba hirta*). Naproti tomu v severných častiach planiny alebo v chladných stanovištiach, sa vyskytujú mnohé vysokohorské druhy, ako napr. kosodrevina (*Pinus mugo*), jarabina mišpul'ková (*Sorbus chamaemespilus*), paleoendemity lomikameň Wáhlenbergov (*Saxifraga wahlenbergii*) a stračonôžka tatranská (*Delphinium oxysepalum*), neoendemit soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), relikť dryádka osem lupienková (*Dryas octopetala*), iskerník alpínsky (*Ranunculus alpestris*), škarda Jacquinova (*Crepis jacquinii*), zvonček karpatský (*Campanula carpatica*), zvonček maličký (*Campanula cochleariifolia*), prvosienka holá (*Primula auricula*), kortúza Matthioliho (*Cortusa matthioli*) a ďalšie druhy. Zaujímavou inverznou lokalitou je dolina potoka Furmanec, kde rastie na veľmi obmedzenej ploche vzácna valdštajnka trojpočetná Magicova (*Waldsteinia ternata* subsp. *magicii*).

Floristicky významné sú lúky a pasienky ako biotopy množstva ohrozených druhov, ktorých početnosť v posledných rokoch rapídne klesá. Najohrozenejšou skupinou sa javí najmä čel'ad' vstavačovitá s druhmi: *Coeloglossum viride*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. sambucina*, *Gymnadenia conopsea*, *Orchis mascula*, *O. morio*, *O. ustulata*. Veľmi hodnotné sú prameniská a ostatné mokradné ekosystémy so zriedkavo sa vyskytujúcimi druhmi: rosička okrúhlostá (*Drosera rotundifolia*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), vrba plazivá (*Salix repens*), prvosienka pomúčená (*Primula farinosa*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), páperník širokolistý (*Eriophorum latifolium*), a z orchideí vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), ojedinele krušík močiarny (*Epipactis palustris*) a trčníček jednolistý (*Microstylis monophyllos*).

Na území Muránskej planiny bolo zistených približne 1150 taxónov cievnatých rastlín. Medzi nimi je 97 chránených druhov, 35 endemitov a subendemitov - z toho 3 západokarpatské paleoendemity a niekoľko relikto. Najvýznamnejšou rastlinou Muránskej planiny je poliehavý kríček, paleosteno - endemit lykovec muránsky (*Daphne arbuscula*), ktorý rastie väčšinou na neprístupných vápencových a dolomitových stenách a bralách.

Živočíšstvo

Základným rysom Muránskej planiny z hľadiska zoologického je jej zoogeografická poloha na južnom okraji nášho úseku Karpát v blízkosti hranice panónskej oblasti. Táto skutočnosť podmieňuje podobne ako aj pri rastlinstve spoločné zastúpenie západokarpatských boreálnych, montánnych a submontánnych zoocenóz spoločne s niektorými panónskymi alebo všeobecne termofilnými druhmi. Bohatstvo fauny bezstavovcov reprezentuje viac ako 450 doposiaľ zistených druhov chrobákov, vyše 350 druhov motýľov, 286 druhov pavúkovcov, asi 200 druhov dvojkrídlovcov, 75 druhov mäkkýšov, 40 druhov mnohonôžok a stonôžok, pričom viaceré druhy na území Muránskej planiny dosahujú limitné hranice svojich distribučných areálov. Dva druhy mäkkýšov predstavujú endemity Západných Karpát, päť druhov mnohonôžok predstavuje karpatské endemity. Niektoré taxóny sú viazané len na toto územie, napríklad bystruškovitý jaskynný chrobák *Duvalius szaboi* ssp. *szaboi* predstavuje glaciálny relikť, vyskytujúci sa len v jedinej jaskyni v Tisovskom kráse. Motýľov reprezentuje napríklad chránený vidlochvost ovocný, či jasoň červenooký.

Z chránených druhov stavovcov sa na Muránskej planine vyskytuje 1 druh z triedy kruhouústnic, 7 druhov obojživelníkov, 7 druhov plazov, 98 druhov vtákov a 38 druhov cicavcov. Väčšina druhov stavovcov predstavujú typické karpatské lesné druhy. Na príklade niektorých druhov je však možné poukázať na prítomnosť teplomilných prvkov. Na príklade plazov je to možné dokumentovať výskytom jašterice múrovej (*Lacerta muralis*), jašterice zelenej (*Lacerta viridis*) alebo užovky stromovej (*Elaphe longissima*). Na hranici areálu rozšírenia sa tu vyskytuje západokarpatský endemit hraboš tatranský (*Microtus tatricus*), zriedkavá je myšovka vrchovská (*Sicista betulina*). Pravidelne sa tu vyskytujú všetky karpatské veľké šelmy, medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk (*Canis lupus*), rys (*Lynx lynx*) a mačka divá (*Felis silvestris*). V severnej časti v Hrone a v jeho prítokoch sa nachádza jedna z najpočetnejších populácií vydry (*Lutra lutra*) na Slovensku. Z dravých vtákov významný je hniezdny výskyt orla skalného (*Aquila chrysaetos*), orla krikl'áveho (*Aquila pomarina*), včelára obyčajného (*Pernis apivorus*) a sokola rároha (*Falco cherrug*). Muránska planina je tiež refúgiom zriedkavého hlucháňa (*Tetrao urogallus*). Severnú hranicu rozšírenia tu dosahuje strnádka cia (*Emberiza cia*).

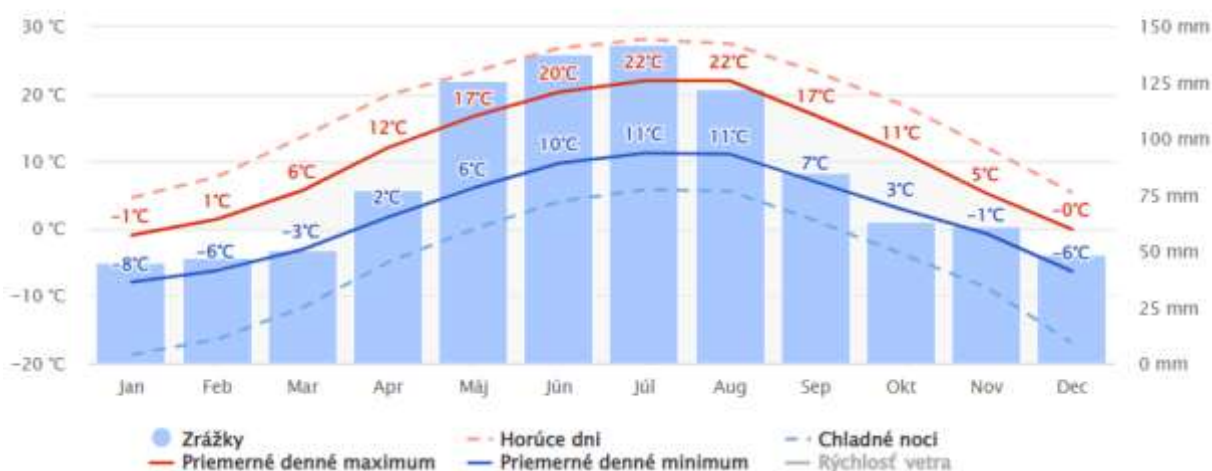
obývajúca xerothermné až lesostepné lokality. Tento vtáčí druh je ďalším z príkladov teplomilných mediteránnych faunistických elementov, vyskytujúcich sa na Muránskej planine. Územie Muránskej planiny predstavuje jednu z najvýznamnejších oblastí Slovenska dôležitých pre ochranu biodiverzity netopierov. Doposiaľ sa na tomto území zaznamenal výskyt 22 druhov netopierov.

1.1.2. Klimatické pomery

Vzhľadom na polohu a veľkú výškovú členitosť je klíma regiónu veľmi rôznorodá. Najteplejšou časťou je okolie rieky Revúca, ktoré patrí do mierne teplej klimatickej oblasti a najchladnejšou časťou sú vrcholové časti pohorí. Počet letných dní je 30. Najteplejším mesiacom je júl a najchladnejším január. Kotlinová poloha obce ovplyvňuje ročný chod zrážok. Najväčšie množstvo zrážok spadne prevažne v júli, najmenšie vo februári. Priemerný počet dní so zrážkami sa v údolí Revúcej pohybuje okolo 112, smerom k horám až na 116 dní. Snehová pokrývka trvá priemerne 140 dní, pohoriach dosahuje i 160 dní. Ročné priemery oblačnosti sa pohybujú v rozmedzí 63 - 65 %. Najvyššia oblačnosť je v zimných mesiacoch, naopak najnižšia v septembri. Na území prevládajú západné vetry, v severných častiach severné vetry.

Muránska Huta

48.78°N, 20.11°E (687 m n. m.),
Model: ERA5T.

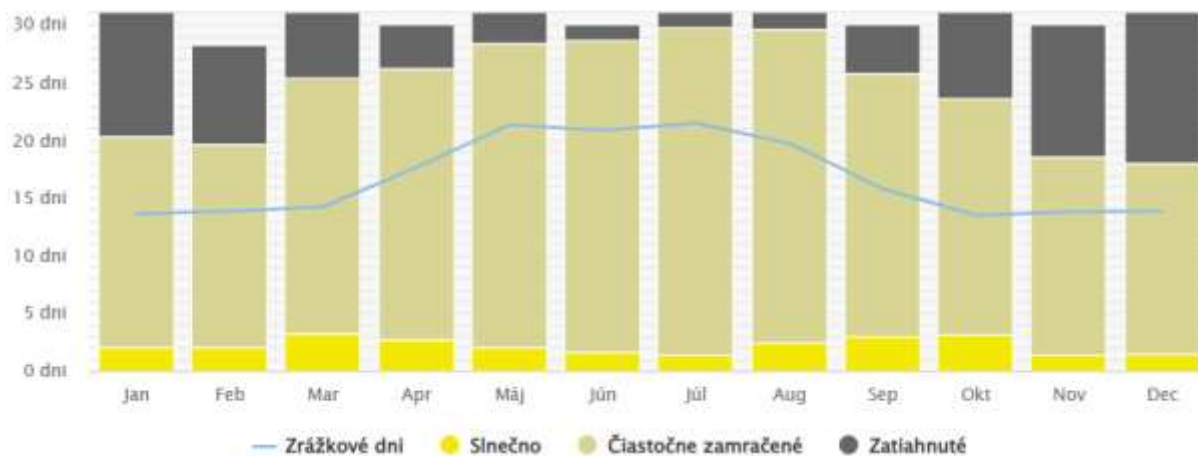
Obrázok: Priemerný úhr zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Muránska Huta. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Muránska Huta

48.78°N, 20.11°E (687 m n. m.),
 Model: ERA5.

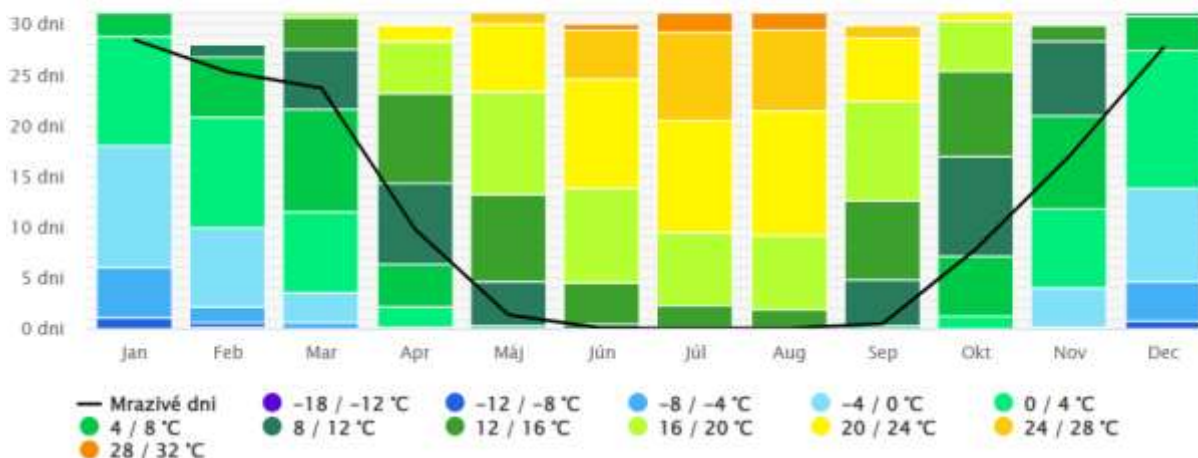

Obrázok: Slnéčné, oblačné a daždivé dni v Muránskej Hute
 Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram najvyššej teploty pre Muránska Huta zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

Muránska Huta

48.78°N, 20.11°E (687 m n. m.),
 Model: ERA5.

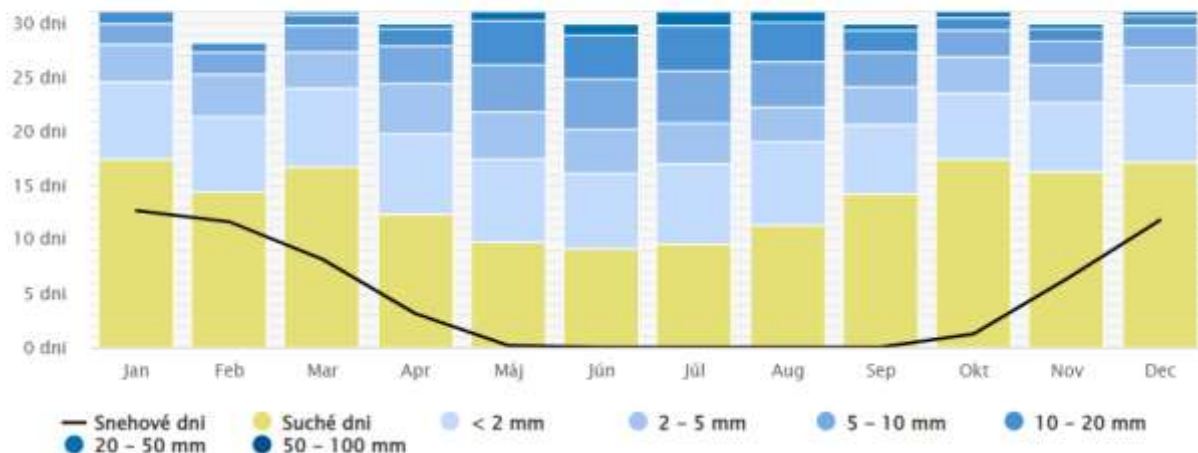

Obrázok: Najvyššie teploty
 Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram zrážok pre Muránska Huta zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

Muránska Huta

48.78°N, 20.11°E (687 m n. m.).
Model: ERA5T.

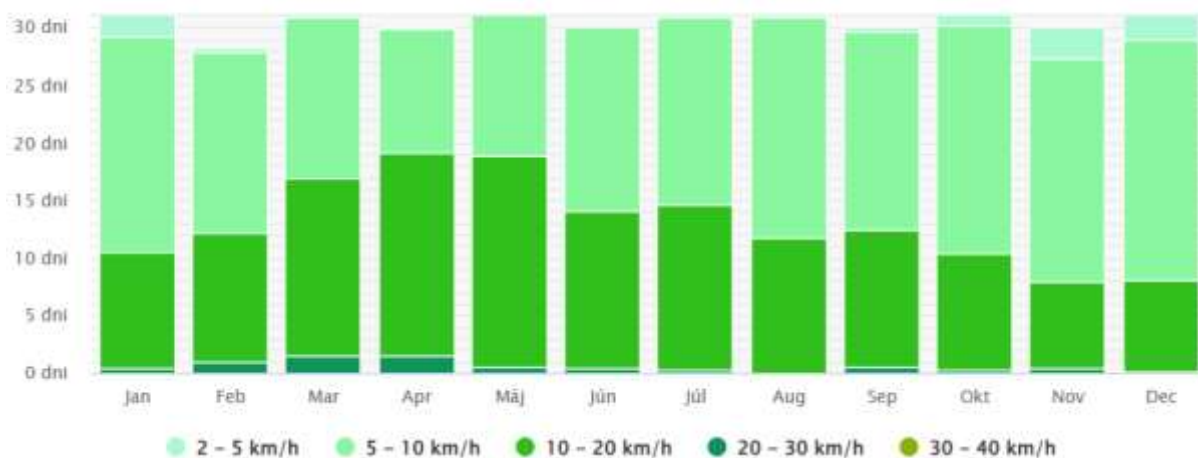
Obrázok: Úhrny zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram pre obec Muránska Huta prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

Muránska Huta

48.78°N, 20.11°E (687 m n. m.).
Model: ERA5T.

Obrázok: Rýchlosť vetra

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Najviac veterných dní je v mesiacoch marec a apríl.

1.1.3. Technická infraštruktúra

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú čiastočne (48,66 %) napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - com 70 %, Orange 20 % 4ka a O2 cca. 70 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblová televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	78,30 %	90,00
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno	áno
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	20,00	80,00
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	8,49 %	100,00
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	3,77 %	50,00
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/G2/G3/G4	áno	áno
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	20 %	80 %
pokrytie signálom T-mobile	%	70 %	90 %
pokrytie signálom O2, 4ka.	%	70 %	80 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	ano/nie	áno	áno
skládky TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	nie	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Muránska Huta, 2015

Existujúci vodovod v obci je súčasťou skupinového vodovodu. S ohľadom na skutočnosť, že po napojení ďalších odberateľov na existujúcu vodovodnú sieť sa môžu pri prevádzkovaní uvedeného skupinového vodovodu vyskytnúť nedostatočné tlakové pomery vo vodovodnom potrubí, bude potrebné tento problém riešiť realizáciou rozšírenia vodojemu po trase predmetného skupinového vodovodu. Zásobovanie nových lokalít bude predĺžením jestvujúcej rozvodnej siete, podľa určenia bodu pripojenia prevádzkovateľom vodovodu v ďalších stupňoch projektového riešenia územia. Vodovodné vetvy musia byť v maximálnej miere zokruhované, aby bola zabezpečená pravidelná dodávka vody a tlakové pomery v sieti. Požiarna potreba vody z rozvodnej siete bude zabezpečená len v nových lokalitách pre bývanie hydrantmi umiestnenými na rozvodnej sieti.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností.

Domový fond - vodovod			
typ vodovodu	počet	podiel (%)	
v dome - z verejnej siete	83	78,3	
v dome - vlastná	10	9,43	
mimo domu - z verejnej siete	1	0,94	
mimo domu - vlastná	0	0,00	
bez prípojky	9	8,49	
nezistený	3	2,83	
Domy spolu	106		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V obci nie je vybudovaná verejná splašková kanalizácia. Objekty občianskeho vybavenia a novšie realizované rodinné domy majú aj žumpy. Čistenie odpadových vôd je ale nevyhovujúce. Sústavná dažďová kanalizácia je v obci vybudovaná len formou odtokových rigolov popri miestnych komunikáciách. Splaškovú kanalizáciu je v budúcnosti potrebné doriešiť z obce so zaústením splaškových vôd do vlastnej ČOV a jako recipient využiť potok Ráztoka. Splašková kanalizácia by mala byť riešená a realizovaná tak, aby nedochádzalo k úniku splaškov. Podľa STN 736701, ak vodohospodársky orgán oprávnený povoľovať vodohospodárske dielo neurčí šírku ochranného pásma kanalizácie, tak je potrebné dodržať ochranné pásmo v šírke 3,0 m od okrajov pôdorysných rozmerov kanalizačnej stoky a súvisiacich objektov. V ochrannom pásme je možné robiť akúkoľvek stavebnú činnosť len so súhlasom správcu kanalizácie.

Až 91,44 % domov má vybudovaný septik, prípadne žumpu (171 domov). Vlastnú ČOV má vybudovaných 6 domov. Bez kanalizácie je 6 domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	72	67,92
prípojka na kanalizačnú sieť	9	8,49
domáca čistička odpadových vôd	1	0,94
bez kanalizácie	22	20,75
nezistený	2	1,89
Domy spolu	106	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V súčasnosti je hlavným napájacím bodom pre zásobovanie riešeného územia obce elektrickou energiou je z hľadiska širších územných vzťahov elektrická rozvodňa a transformovňa Rz 110/22 kV v Revúcej. Z tejto rozvodne a transformovne sú vyvedené 22 kV distribučné linky v smere do Muránska Huta. Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z tohto VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0,4 kV. V obci sa nachádzajú trafostanice. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice pre zásobovanie obce sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS na dostatočnej kapacite a ďalší prírastok ich zaťaženia je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska. Výkon transformátorov je pre obec Muránska Huta predimenzovaný. Najväčší odber je potrebný pre bytové domy, objekty občianskej vybavenosti a podnikateľské aktivity, s rozvojom ktorých sa v budúcnosti neuvažuje.

Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe.

Obec nie je zásobovaná zemným plynom. Z dôvodu členitosti územia a polohy obce sa nepredpokladá plynofikácia obce.

Domový fond - zásobovanie plynom		
plynofikácia	počet	podiel (%)
áno	4	3,77
nie	100	94,34
nezistené	2	1,89
Domy spolu	106	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty. Druhé najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

1.2. Popis lokality

1.2.1. Alokácia

Chotár obce Muránska Huta sa rozprestiera na území Národného parku Muránska planina, ktorá ako súčasť Slovenského rudohoria. Obec Muránska Huta leží na nive potoka Ráztoka. Stred obce sa nachádza vo výške 703 metrov n. m. Celková rozloha obce je 8,4 mil. m². Povrch katastrálneho územia, tvorí horská časť Gemersko – Spišského krasu na úpätí Muránskej planiny. Na západe susedí kataster obce Muránska Huta s katastrom obce Muráň, z južnej strany s katastrom obce Muránska Zdychava. Západnou časťou katastra obce prechádza cesta III triedy 531.

1.2.2. Reliéf a geomorfológia

Geografické a geomorfologické pomery

Obec sa nachádza v západnej časti Slovenského rudohoria, orograficky patrí do subprovincie vnútorné Západné Karpaty, prevažne do oblasti Slovenské rudohorie. Len severná časť oblasti je súčasťou Horehronského podolia, ktoré patrí do Fatransko-tatranskej oblasti. Hydrogeologicky patrí k povodiam Hrona a Slanej. Najvyšším vrchom je Fabova hoľa - 1439 m n. m., najnižšie miesto je v koryte potoka Muránka - asi 400 m n. m. Najvyšším vrcholom územia vrátane ochranného pásma je Stolica - 1476 m n. m. Súčasne je to najvyšší vrch Slovenského rudohoria.

Geologická stavba

Podstatnú časť oblasti tvorí mohutná skrasovatená karbonátová doska, ktorá bola nasunutá od juhu na kryštalinikum Kráľovej hole. Budovaná je prevažne svetlými triasovými vápencami. Práve skutočnosť, že podstatná časť územia predstavuje krasový krajinný ekosystém, podmieňuje veľkú stanovištnú pestrosť územia, ktorá sa prejavuje aj v utváraní rastlinných a živočíšnych spoločenstiev. Karsologicky je územie zvyčajne členené na dve časti – Muránsku krasovú planinu a Tisovský kras. Je tu doposiaľ zaregistrovaných vyše 150 jaskýň, 15 priepastí, vyše 50 ponorov a vyvieraciek, ako aj množstvo povrchových krasových javov – škrapy, krasové jamy, tiesňavy, skalné veže a ihly, skalné brány. Zatiaľ najrozsiahlejší jaskynný systém predstavuje jaskyňa Bobačka s dĺžkou podzemných priestorov takmer 3 kilometre a s bohatou sintrovou výzdobou. Spomedzi priepastí najväčšiu hĺbku dosahuje Michňová (-105 m). Zvýšený jaskyniarsky výskum priniesol v poslednom období celý rad prekvapujúcich poznatkov, z ktorých najvýznamnejšie sú objav Jaskyne pod Klákom v závere Hrdzavej doliny, alebo objavy v jaskyni Homoľa pri Telgárte. Muránska planina spadá dopásma Jadrových pohorí.

Pásmo jadrových pohorí

Zaberá najväčšiu časť povrchu Slovenska. Od západu na východ sem patria Malé Karpaty, Považský Inovec, Trábeč, Žiar, Strážovské vrchy, Malá a Veľká Fatra, Chočské vrchy, Vysoké Tatry, časť Nízkych Tatier, Branisko, Súľovské vrchy, **Muránska planina**, Slovenský raj, Slovenský kras. Jadrové pohoria predstavujú veľké antiklinály (megaantiklinály), v osovej časti ktorých je eróziou obnažené jadro kryštalinika a mezozoické súbory vystupujú na krídlach. Okrajové zlomy dodávajú väčšine z nich charakter megaantiklinálnych hrastí. Niektoré jadrové pohoria sú asymetrické, druhohorný pokryv na ich vnútornej strane chýba, bol utátený zlomom. Jadrové pohoria sú tvorené superponovanými príkrovovými jednotkami tatrika, krížňanským, chočským a strážovským príkrovom.

Preprezentuje hercýnske kryštalinikum (jadro) so svojím prevažne normálne ležiacim autochtónnym mezozoickým "obalom", prípadne pod ním aj s mladopaleozoickým pokryvom. Tatrikum je najhlbšou obnaženou tektonickou jednotkou centrálnych Karpát. Jednotky tatrického kryštalinika budujú prevažne vyššie metamorfované horniny (ruly, migmatity) a granitoidy, v podradnej miere fylity a telesá amfibolitov.

Tatranské príkrovy sa skladajú takmer výlučne z mezozoických súvrství. Plochu odlepenia najčastejšie predstavovali ílovité bridlice spodného triasu. Príkrovy boli sunuté na vzdialenosť viac než 50 km od juhu na sever, teda z vnútra k vonkajšiemu okraju pohoria. Pôvodne predstavovali rozsiahle doskovité telesá, kĺzajúce sa po takmer rovnom alebo slabo naklonenom podklade. Delíme ich na skupinu spodných, stredných a vrchných subtatranských príkrovov. Skupinu spodných príkrovov reprezentujúcu tatrikum tvorí predovšetkým krížňanský príkrov. Je v podstatnej časti vrásovým príkrovom. Tvoria ho usadeniny triasu (zlepence, kremence, pieskovce, bridlice, vápence a dolomity), jury (vápence) a spodnej kriedy (slienité vápence). Koreňová zóna tohto príkrovu bola situovaná

najpravdepodobnejšie v mieste dnešného styku tatrika a veporika, ktorý sa na povrchu premieta ako čertovická línia.

Skupinu stredných subtatranských príkrovov zastupujúcu hronikum vo väčšine pohorí tvorí chočský príkrov s viacerými vývoji. Tvorí ho hlavne komplex triasových súvrství (gutensteinské a wetersteinské vápence, dolomity), v niektorých je bohato zastúpené mladšie paleozoikum (melafýrová séria - sedimenty a vulkanity), ojedinele sa pred eróziou zachovali aj jursko-kriedové sedimenty (krinoidové a hlúznaté vápence a radiolarity). Má charakter strižného príkrovu. Koreňová zóna chočského príkrovu bola situovaná na styku veporika a gemerika. V súčasnosti túto jazvu reprezentuje lubenícko-margeciarska línia.

Do skupiny vrchných subtatranských príkrovov nazývaných silicikum zaradíme takmer výlučne trosky príkrovov zložené z triasových súvrství napr., strážovský príkrov v Strážovských vrchoch (tvoria ho hlavne wetersteinské vápence) a jeho ekvivalenty ako veterlínsky a nedzovský príkrov v Malých Karpatoch. Jadrové pohoria - prvohorné a staršie kryštalické horniny (ruly, svory, žuly). Tvorí najvyššie vrchy v Tatrách a ostatných pohoriach.

Okolo kryštalických hornín sú vrstvy vápencov, dolomitov, bridlíc, pieskovcov, slieňov. Jadrové pohoria sú v strednej časti klenby Karpát. Najzložitejšia stavba - Slovenské rudohorie, jeho súčasťou sú krasové územia (vápence, dolomity) Slovenský kras, Slovenský raj, **Muránska planina**. Jadrové pohoria - rudy železa, medi, antimónu. Ťažba hlavne nerudných surovín. Vápenec - cement, vápno, stavebné účely. Magnezit - izolačný materiál. .

1.3. Demografický vývoj

V obci žije viac ako 93,82 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 61,2 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Muránska Huta v roku 2023.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Muránska Huta (rok 2023)						
	spolu	ženy	0-14	65+	15-65	
obec Muránska Huta	173	80	17	43	113	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2023,

V roku 2023 žilo v obci celkovo 173 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 80 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 113. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Muránska Huta podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním (rímskokatolícke - 61,2 %). K Evanjelickému vierovyznaniu sa hlásilo len 3,37 % obyvateľov. Pri 3,37 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 25,8 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Rímskokatolícka cirkev	109	61,24	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	6	3,37	
Gréckokatolícka cirkev	4	2,25	
Pravoslávna cirkev	4	2,25	
iné	3	1,69	
bez vyznania	46	25,84	
nezistené	6	3,37	
Spolu	178		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 93,82 %. Oficiálne žije v obci 1 obyvateľ českej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	167	93,82
Maďarská	1	0,56
Rómská	1	0,56
Rusínská	1	0,56
Česká	1	0,56
Ostatné	1	0,56
Nezistené	6	3,37
Spolu	178	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Revúca je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 37816 obyvateľov slovenskej národnosti a 7175 maďarskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov českej (131) a ukrajinskej národnosti (43). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne stabilné. Narástol počet obyvateľov ruskej národnosti (10).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

ok. Revúca	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	40237	40205	40124	40052	39971	39736	39537	39349	38242	37993	37816
Slovenská	26930	26972	27037	27043	27025	26868	26753	26647	26898	26821	26797
Maďarská	7781	7826	7771	7763	7761	7750	7730	7697	7289	7233	7175
Rómska	2469	2448	2432	2416	2405	2385	2364	2348	1226	1200	1169
Rusínska	15	15	15	15	15	16	16	16	9	9	9
Ukrajinská	53	51	52	53	54	56	56	52	41	43	43
Česká	186	187	190	196	202	205	207	209	130	130	131
Nemecká	11	12	12	13	13	12	13	13	8	9	8
Poľská	20	19	18	20	20	20	20	22	17	18	20
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Ruská	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9	9
Židovská	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	0
Moravská	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Bulharská	8	8	10	9	9	10	10	10	3	2	2
Sliezska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rumunská	2	2	2	2	2	4	5	6	4	5	5
Rakúska	4	4	4	4	4	4	5	5	2	2	5
Vietnamská	4	4	5	6	6	7	9	9	2	2	2
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	5
Iná a nezistená	2740	2644	2563	2499	2442	2386	2336	2302	2572	2476	2406

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

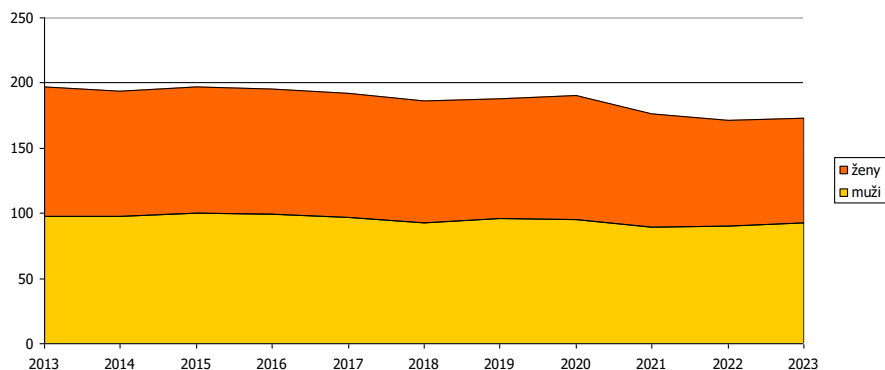
1.3.1. Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Muránska Huta bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov. Pokles bol relatívne výrazný. Vývoj bol za posledné 3 roky stabilizovaný.

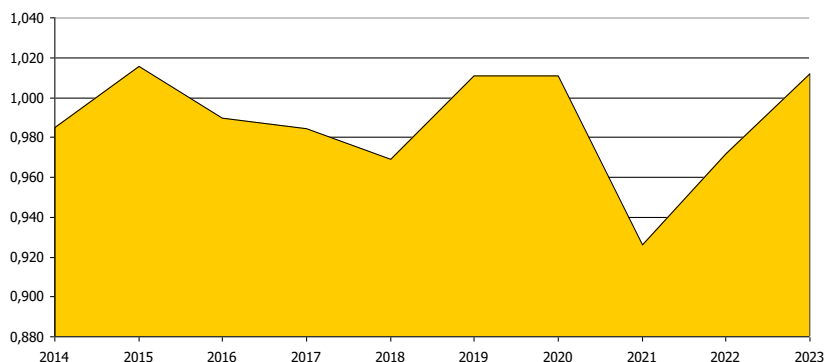
Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

o. Muránska Huta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
k 1.1.	199	197	194	197	195	192	186	188	178	176	171
k 30.6.	198	196	196	196	194	189	187	189	177	174	172
k 31.12	197	194	197	195	192	186	188	190	176	171	173
muži	98	98	100	99	97	93	96	95	89	90	93
ženy	99	96	97	96	95	93	92	95	87	81	80
Index	-	0,985	1,015	0,990	0,985	0,969	1,011	1,011	0,926	0,972	1,012
Priemer Ix											0,987

Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
 Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
 Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov klesol o 24 (12,183 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 0,987, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 1,108 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2015, kedy vzrástol počet obyvateľov o 3 osoby. K roku s najnižším nárastom obyvateľstva patrili roky 2019, 2020 a 2023, kedy vzrástol počet obyvateľov o 2. V roku 2021 bol zaznamenaný pokles o 14 obyvateľov. K druhému najväčšiemu úbytku došlo v roku 2018. V obci žije väčší počet mužov (93) ako žien.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k poklesu hustoty obyvateľstva. V roku 2013 dosiahla hustota hodnotu 23,42 a do roku 2023 klesla na hodnotu 20,34. Nachádza sa na pod úrovňou hustoty vidieka (61,57).

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
O. Muránska Huta	23,42	23,12	23,12	23,18	22,89	22,35	22,12	22,35	20,93	20,52	20,34
Mestá	406,74	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88
vidiek	59,34	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86
SR	110,4	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67
okr. Revúca	55,17	55,09	55,01	54,91	54,8	54,58	54,29	54,02	52,67	52,21	51,92

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.2. Prirodzený prírastok a úbytok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Revúca, ako aj prirodzený prírastok v obci Muránska Huta.

Prírodný prírastok											
O. Muránska Huta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Revúca HMPP	-0,35	0,25	-0,07	0,22	-0,15	-2,03	-0,98	-1,75	-6,87	-2,62	-1,64
prírodný prírastok	-1	0	1	1	-2	-6	-1	-3	-5	-3	0
hrubá miera pr. prírod.	-5,05	0	5,12	5,1	-10,34	-31,75	-5,35	-15,87	-28,25	-17,29	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prírodného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov len v roku 2015 a 2016 sledovaného obdobia. Najvyšší prírodný úbytok bol zaznamenaný v roku 2018 a a 2021 to - 6 a -5 osôb.

1.3.3. Pôrodnosť

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Muránska Huta. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2017, kedy hrubá miera dosiahla 11,52. Do roku 2023 klesol tento počet na 9,52. V súčasnosti je v obci nerovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2015, 2016, 2019 a 2023 a to ročne 2 osoby.

Počet živonarodených											
O. Muránska Huta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Revúca HM	10,85	11,31	10,71	10,98	11,52	10,06	10,37	9,63	10,53	9,65	9,52
narodení	1	1	2	2	1	0	2	0	0	1	2
živonarodení	1	1	2	2	1	0	2	0	0	1	2
hrubá miera živorod.	5,05	5,12	10,23	10,2	5,17	0	10,7	0	0	5,76	11,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na nižšej priemernej úrovni, ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol potrat v 2 rokoch sledovaného obdobia.

Počet potratov											
O. Muránska Huta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Revúca HM	3,67	3,61	3,78	3,99	3,52	3,44	4,14	3,45	3,25	3,07	3,27
potratovosť	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
hrubá miera potratovosti	0	0	0	0	5,17	0	0	0	5,65	0	0
index potratovosti	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0
ukončené tehotenstvá	1	1	2	2	2	0	2	0	1	1	2
hrubá miera uk. tehot.	5,05	5,12	10,23	10,2	10,34	0	10,7	0	5,65	5,76	11,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 11,92 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021.

1.3.4. Úmrtnosť

V obci Muránska Huta možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2013 bolo evidovaných 10,1 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2023 to bolo 11,63. V roku 2022 to bolo 23,05 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Muránska Huta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Revúca HM	11,2	11,06	10,78	10,75	11,67	12,09	11,35	11,38	17,4	12,28	11,16
zomretí	2	1	1	1	3	6	3	3	5	4	2
hrubá miera úmrtnosti	10,1	5,12	5,12	5,1	15,5	31,75	16,04	15,87	28,25	23,05	11,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.5. Migrácia

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny aj pozitívny trend. V roku 2020 presahoval počet prisťahovaných počet vystáňovaných o 5 osôb. Najvyššia negatívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2014 a 2016, a to 3 osoby.

Saldo sťahovania											
O. Muránska Huta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Revúca HM	-1,86	-1,04	-1,94	-2,02	-1,87	-3,86	-4,04	-3,02	-4,24	-3,91	-3,03
migračné saldo	-1	-3	2	-3	-1	0	3	5	3	-2	2
hr. miera migr. salda	-5,05	-15,35	10,23	-15,31	-5,17	0	16,04	26,46	16,95	-11,53	11,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Muránska Huta. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva											
O. Muránska Huta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
prisťahovaní	6	5	7	2	1	3	8	7	4	4	3
vystáňovaní	7	8	5	5	2	3	5	2	1	6	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V sledovanom období počet vystáňovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2014 - celkovo až 8 vystáňovaných a v roku 2013. V roku 2023 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 1 a v roku 2022 6. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2019, 2015 a 2020, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 8 a 7+7 obyvateľov. V roku 2013 sa do obce prisťahovalo 6 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období len zápornú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Muránska Huta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Revúca HM	-2,21	-0,8	-2,02	-1,8	-2,02	-5,9	-5,02	-4,77	-11,1	-6,53	-4,67
celkový prírastok	-2	-3	3	-2	-3	-6	2	2	-2	-5	2
hrubá miera celk. pr.	-10,1	-15,35	15,35	-10,2	-15,5	-31,75	10,7	10,58	-11,3	-28,82	11,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2015, 2019, 2020 a 2023 kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 3 a 2. Celkový najvyšší úbytok bol zaznamenaný v rokoch 2018 a 2022.

1.3.6. Sobášnosť a rozvodovosť

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Muránska Huta. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2013 pripadalo 4,34. Do roku 2023 bol ich počet na hodnote 4,72.

Počet sobášov											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
O. Muránska Huta											
okr. Revúca HM	4,34	4,3	4,26	4,22	4,27	4,29	4,29	3,52	3,17	4,41	4,72
sobášnosť	0	0	1	3	0	1	1	0	2	0	1
hrubá miera sobášnosti	0	0	5,12	15,31	0	5,29	5,35	0	11,3	0	5,81

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v roku 2016. V prípade rozvodovosti boli hodnoty tiež pod úrovňou okresu. K 2 rozvodom došlo v roku 2014.

Počet rozvodov											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
O. Muránska Huta											
okr. Revúca HM	2,01	2,49	2,22	1,8	1,67	1,81	2,02	1,09	1,38	1,68	1,29
rozvodovosť	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0
hrubá miera roz.	0	10,23	0	0	0	0	0	0	5,65	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.7. Veková štruktúra

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

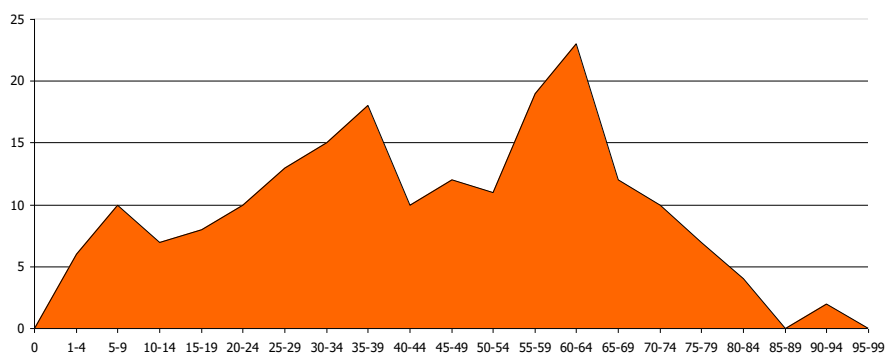
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	197	194	197	195	192	186	188	190	176	171	173
0	0	1	2	2	1	0	2	0	0	1	2
1-4	6	4	3	5	5	6	6	6	4	2	2
5-9	10	11	10	9	7	5	4	5	7	7	8
10-14	7	8	7	7	9	9	9	10	7	6	5
15-19	8	8	9	9	6	7	8	7	7	8	8
20-24	10	11	8	9	10	8	8	9	9	5	6
25-29	13	9	9	8	9	9	9	7	8	10	9
30-34	15	15	14	13	14	13	10	9	10	10	11
35-39	18	18	18	18	13	14	15	14	14	17	16
40-44	10	11	13	14	15	15	17	20	18	14	14
45-49	12	11	9	11	15	11	10	13	13	14	17
50-54	11	12	13	11	11	13	13	10	10	11	9
55-59	19	12	13	12	11	10	14	14	12	12	11
60-64	23	26	28	26	25	16	14	15	14	13	12
65-69	12	13	15	15	14	21	22	22	21	21	16
70-74	10	11	11	10	10	11	10	9	7	7	15
75-79	7	6	7	7	8	8	8	8	5	5	4
80-84	4	3	3	4	3	5	4	6	5	5	3
85-89	0	2	3	3	4	3	2	2	2	2	4
90-94	2	2	2	2	1	0	1	2	3	1	1
95-99	0	0	0	0	1	2	2	2	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

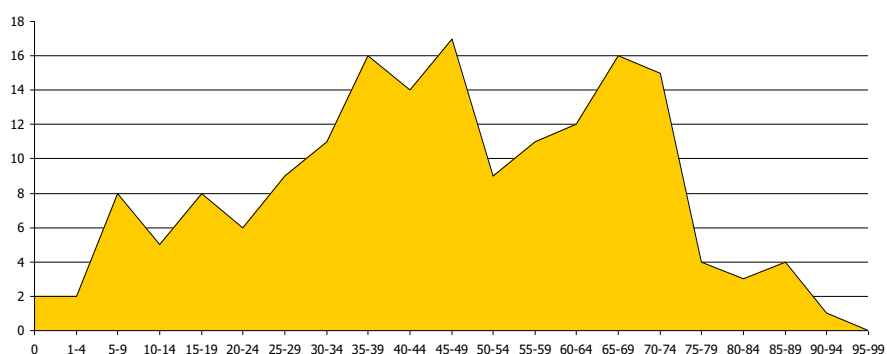
K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 45 - 49, 35 - 39 a 65 až 69 rokov. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Muránska Huta.

Veková štruktúra obyvateľstva

2013

2023

Prognózy

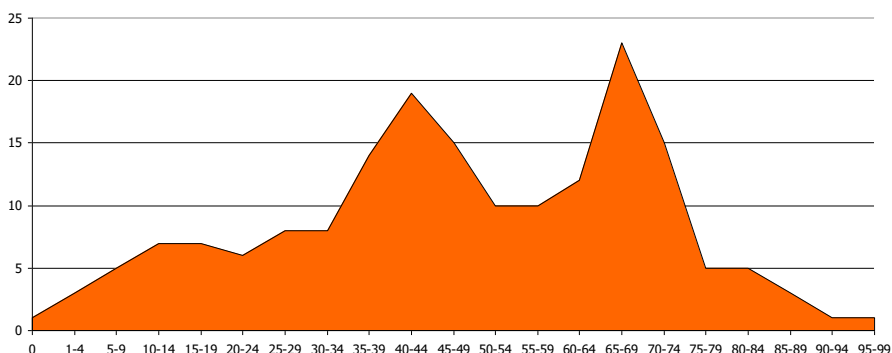
V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k miernemu poklesu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom a produktívnom veku. Do roku 2035 by mal celkový počet obyvateľov klesnúť na 169 obyvateľov. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 65 do 69.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

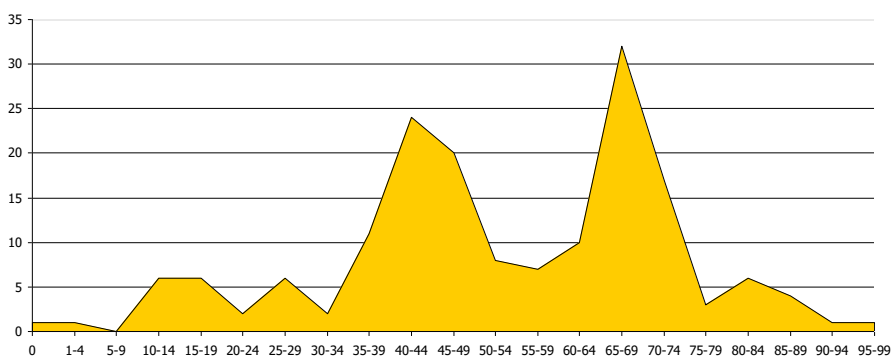
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Spolu	178	177	176	175	175	174	173	171	171	170	169
0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1-4	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1
5-9	5	4	4	3	3	3	2	2	1	1	0
10-14	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6	6
15-19	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	6
20-24	6	5	5	5	4	4	3	3	3	2	2
25-29	8	8	7	7	7	7	7	6	6	6	6
30-34	8	8	7	6	6	5	5	4	3	3	2
35-39	14	14	13	13	13	12	12	12	12	11	11
40-44	19	19	20	20	21	21	22	22	23	24	24
45-49	15	16	16	17	17	18	18	18	19	19	20
50-54	10	10	9	9	9	9	9	8	8	8	8
55-59	10	10	10	9	9	9	8	8	8	7	7
60-64	12	12	12	11	11	11	11	11	10	10	10
65-69	23	24	25	26	27	27	28	29	30	31	32
70-74	15	15	15	15	16	16	16	16	17	17	17
75-79	5	5	5	5	4	4	4	4	4	3	3
80-84	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6
85-89	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4

90-94	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

**Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva
 2025**

2035

Ďalšie demografické charakteristiky

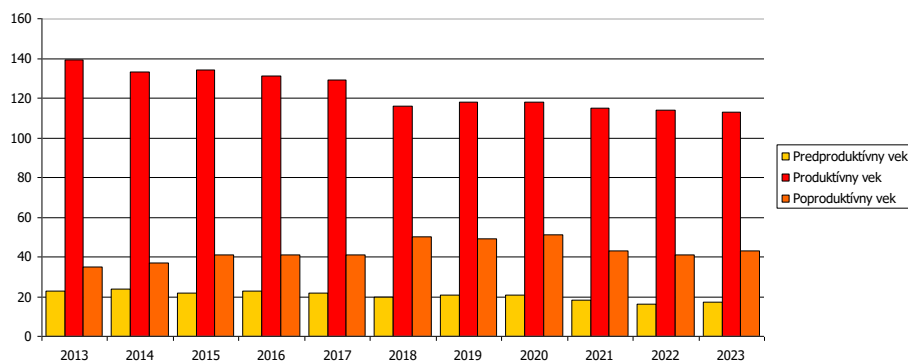
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 8. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 6 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 26.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Predproduktívny vek	23	24	22	23	22	20	21	21	18	16	17
Produktívny vek	139	133	134	131	129	116	118	118	115	114	113
Poproduktívny vek	35	37	41	41	41	50	49	51	43	41	43

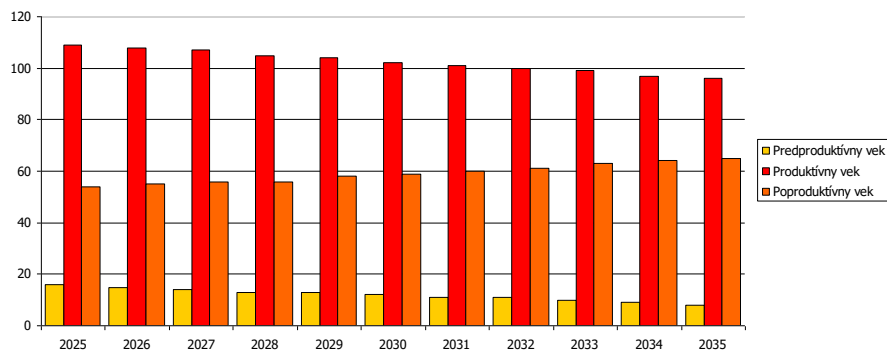
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2035.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

Do roku 2035 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 11 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

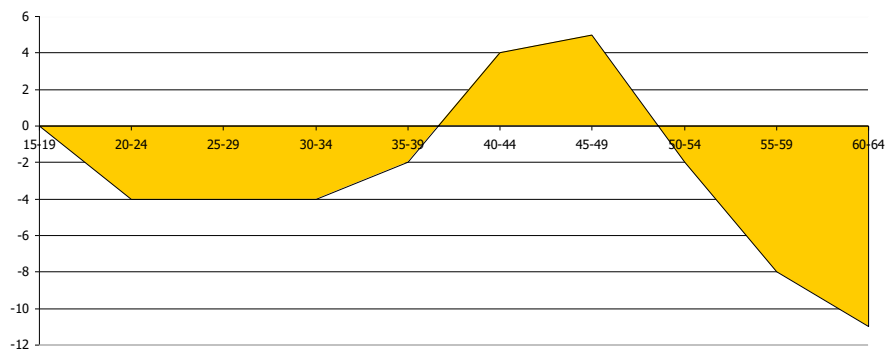
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Predproduktívny vek	16	15	14	13	13	12	11	11	10	9	8
Produktívny vek	109	108	107	105	104	102	101	100	99	97	96
Poproduktívny vek	54	55	56	56	58	59	60	61	63	64	65

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 49 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2013 až 2023 bol zaznamenaný v skupine 20 - 39 a 50 až 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2013 a 2023

Vek	2013	2023	rozdiel 2023 -2013
15-19		8	0
20-24		10	-4
25-29		13	-4
30-34		15	-4
35-39		18	-2
40-44		10	4
45-49		12	5
50-54		11	-2
55-59		19	-8
60-64		23	-11

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 93,82 %. Oficiálne žije v obci 1 obyvateľ českej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Slovenská	167	93,82	
Maďarská	1	0,56	
Rómská	1	0,56	
Rusínská	1	0,56	
Česká	1	0,56	
Ostatné	1	0,56	
Nezistené	6	3,37	
Spolu	178		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Revúca je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 37816 obyvateľov slovenskej národnosti a 7175 maďarskej národnosti.

1.3.8. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností

Priemerný čistý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2010 do roku 2020 o 46,9 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na podpriemernej úrovni.

Čisté peňažné príjmy v Eur											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	349,0	361,8	366,3	369,9	390,1	422,8	440,9	455,8	473,4	495,8	501,0
Bratislavský kraj	442,8	452,5	468,5	486,8	509,3	554,1	576,5	587,6	609,1	635,1	646,9
Trnavský kraj	373,2	376,7	384,6	387,7	419,9	440,2	458,6	475,8	494,8	517,1	530,9
Trenčiansky kraj	355,5	364,6	371,0	375,7	403,2	440,7	460,3	478,4	497,6	513,9	525,3
Nitriansky kraj	344,0	361,8	352,2	353,7	384,8	412,3	436,4	451,2	469,3	482,7	493,0
Žilinský kraj	337,5	356,3	367,0	362,1	372,2	395,2	410,5	423,8	440,2	457,0	471,5
Banskobystrický kraj	335,3	349,6	353,1	355,8	368,7	420,9	435,5	450,6	467,6	499,1	492,6
Prešovský kraj	305,5	327,1	327,7	328,3	344,3	359,4	375,8	390,3	404,7	425,2	430,3
Košický kraj	322,1	330,4	333,8	337,3	350,9	393,0	406,9	421,3	437,5	466,1	455,7

Zdroj: 20.5.2023, DataCubes, ŠÚ SR,

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na stravovanie (90,49 €) a bývanie (cca. 66,69 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva obce) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže, hlavné pracovné trhy sa nachádzajú mimo obce – v okresnom meste Revúca, krajskom meste Banská Bystrica, Čechách, Nemecku, Anglicku, ale aj v meste Bratislava.

Čisté peňažné výdavky (od r. 2012) v eurách											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	313,35	312,42	306,62	342,06	345,76	353,19	360,83	375,73	402,4	416,97	459,58
Potraviny a nealk. nápoje	69,85	72,12	70,23	64,57	65,96	69,33	72,17	76,85	81,66	85,96	90,49
Alkoholické nápoje a tabak	9,64	9,67	9,57	8,81	8,84	8,84	9,14	9,16	10,26	10,69	12,39
Odievanie a obuv	13,82	13,91	12,97	14,18	14,29	15,32	15,29	15,98	16,57	17,26	20,01
Bývanie, voda, eletrina, ...	66,6	65,87	64,81	69,5	69	67,82	69,23	73,61	69,32	70,02	66,69
Nábytok, bytové vybavenie ..	12,74	11,92	10,12	17,17	17,24	17,32	17,75	18,29	19,91	20,42	24,46
Zdravotníctvo	10,13	10,23	10,9	8,59	8,84	9,2	9,34	9,81	11,41	12,77	20,43

Doprava	23,03	22,52	21,92	39,81	40,78	43,26	44,61	44,82	37,47	37,49	39,68
Pošty a telekomunikácie	16,84	16,57	16,44	16,73	16,84	16,89	16,85	17,08	19,08	19,67	22,4
Rekreácia a kultúra	17,21	17,27	17,2	21,78	22,13	22,44	22,8	23,49	19,06	19,49	25,69
Vzdelávanie	1,42	1,42	1,31	2,16	2,16	2,17	2,19	2,1	2,9	2,64	2,77
Hotely, kaviarne a reštau...	17,44	17,62	19,14	13,83	14,46	15,5	16,02	17,43	21,83	22,61	27,8
Rozličné tovary a služby	23,91	23,31	22,33	23,53	23,7	23,71	24,04	25,56	38,02	40,15	48,39
Ostatné čisté výdavky	30,73	29,98	29,68	41,39	41,51	41,39	41,39	41,56	54,91	57,8	58,38

Zdroj: 20.5.2023, DataCubes, ŠÚ SR,

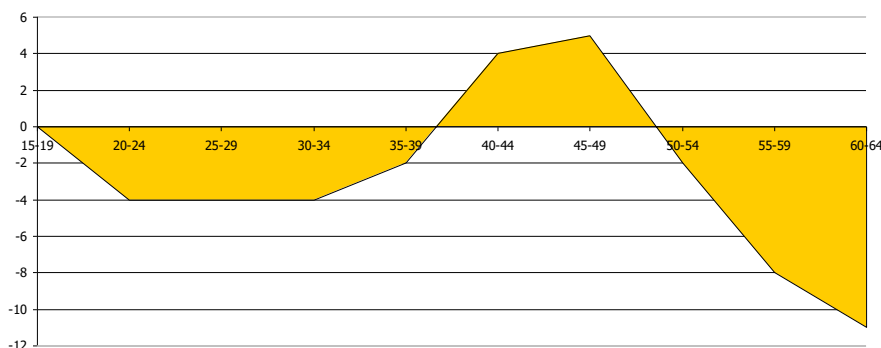
Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie, alkohol a zdravotníctvo. Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na rozličné tovary a ostatné výdavky.

1.3.9. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 49 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2013 až 2023 bol zaznamenaný v skupine 20 - 39 a 50 až 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2013 a 2023					
Vek	2013		2023		rozdiel 2023 -2013
15-19		8		8	0
20-24		10		6	-4
25-29		13		9	-4
30-34		15		11	-4
35-39		18		16	-2
40-44		10		14	4
45-49		12		17	5
50-54		11		9	-2
55-59		19		11	-8
60-64		23		12	-11

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

1.3.10. Náboženská charakteristika

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Muránska Huta podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním (rímskokatolícke - 61,2 %). K Evanjelickému vierovyznaniu sa hlásilo len 3,37 % obyvateľov. Pri 3,37 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 25,8 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021		%
Rímskokatolícka cirkev		109	61,24
Evanjelická cirkev augsburského vyznania		6	3,37
Gréckokatolícka cirkev		4	2,25
Pravoslávna cirkev		4	2,25

iné	3	1,69
bez vyznania	46	25,84
nezistené	6	3,37
Spolu	178	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

1.4. Vzdelanie a zamestnanosť

1.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním - s maturitou - 26,97 % a s učňovským vzdelaním - 30,90 %. Obyvatelia so základným vzdelaním boli zastúpení 15,73 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	13	7,30
základné	28	15,73
stredné odborné učňovské (bez maturity)	55	30,90
úplné stredné (s maturitou)	48	26,97
vyššie odborné vzdelanie	5	2,81
vysokoškolské	24	13,48
bez školského vzdelania (15+ rokov)	0	0,00
nezistené	5	2,81

Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

1.4.2. Vzdelanostná štruktúra rómskeho etnika

Vzdelanostná štruktúra rómskeho obyvateľstva kopíruje celoslovenské štatistiky. Vzdelanosť je hlavným problémom nielen z hľadiska prístupu na trh práce, ale aj z hľadiska spôsobu života, stravovania, hygieny a páchania trestnej činnosti.

Dominantná časť obyvateľov rómskeho etnika má ukončené len základné vzdelanie. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia bez vzdelania. Uvedené skupiny sa vyznačujú nulovou kvalifikáciou častokrát bez schopnosti čítať a písať. Z hľadiska pracovného zaradenia sú schopní vykonávať len hrubú manuálnu prácu, väčšinou sezónnu. Mnohí obyvatelia v tejto skupine nedisponujú ani pracovnými návykmi a s tým súvisiacou pravidelnosťou, zodpovednosťou. Z hľadiska času sa situácia ešte zhoršuje a je potrebné prijať prísnejšie opatrenia hlavne z úrovne štátu.

V obci Muránska Huta táto skupina nie je zastúpená.

1.4.3. Štruktúra zamestnanosti v obci

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel (34,6 %), obchod a verejná správa (12,8 %). Silne zastúpené je zdravotníctvo (9,7 %). Od roku 2013 sa podiel priemyslu na zamestnaní znížil. Najvýraznejší pokles nastal v prípade odborných a vedeckých a technických odvetví.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poľnohospodárstvo, lesn...	1,9	1,9	2,3	4,8	4,0	5,2	8,2	3,5	3,2	4,5	4,8

Priemysel spolu	39,7	40,6	38,5	35,0	34,6	32,7	33,4	34,1	26,2	31,2	34,6
Priemyselná výroba	37,3	38,7	36,7	33,3	33,0	31,2	20,2	20,1	14,1	17,8	16,8
Dodávka vody; čistenie ...	2,2	1,7	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,2	1,2	1,3
Veľkoobchod a maloobc...	9,2	8,9	9,0	7,8	7,3	7,4	7,9	10,5	6,7	11,6	12,8
Doprava a skladovanie	2,6	2,5	2,4	2,3	2,3	2,0	2,0	2,3	1,9	4,3	1,7
Finančné a poisťovacie ...	1,0	0,8	0,9	0,8	0,7	0,5	0,7	0,7	0,4	0,6	0,5
Odborné, vedecké a tech...	13,3	12,9	12,5	12,1	11,4	12,6	2,7	6,4	5,0	6,1	5,8
Administratívne a podpor...	0,9	0,9	1,7	4,1	5,7	1,5	8,0	3,8	12,1	2,0	2,8
Verejná správa a obrana; ...	10,5	11,0	11,6	10,5	12,5	12,9	15,4	14,6	12,4	16,0	12,8
Vzdelávanie	6,6	6,8	7,2	5,9	5,5	9,6	11,7	13,0	12,4	13,3	12,5
Zdravotníctvo a sociáln...	11,4	11,1	11,1	14,3	13,9	13,0	7,6	8,3	10,3	8,1	9,7
Umenie, zábava a rekreácia	0,5	0,6	0,7	0,5	0,5	0,9	0,7	0,8	8,0	0,8	0,3
Ostatné činnosti	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v meste Revúca, Banská Bystrica a hlavnom meste Bratislava. Pracovné príležitosti poskytuje aj obec v malých výrobných prevádzkach.

1.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

1.5.1. Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2018 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR. V roku 2023 bolo v obci 18 nezamestnaných.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nezamestnaná spolu	15	12	11	12	10	6	13	18	16	13	18
Nezamestnaní ženy	6	6	5	4	5	3	6	7	5	4	6
% miera nezamest.	10,8	9,0	8,2	9,2	7,8	5,2	11,0	15,3	13,9	11,4	15,9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nezamestnanosť v obci mala za posledné 3 roky (do roku 2022) klesajúcu tendenciu. V roku 2013 bolo v obci Muránska Huta 15 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územia, pohlavie a rok v %											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kraj Banskobystrický	18,3	17,2	14,9	12,8	8,7	7,0	6,7	9,8	9,0	8,5	7,0
Okres Revúca	29,6	26,8	20,0	22,6	14,9	13,7	12,6	18,3	18,0	16,7	16,0
Muži	27,9	26,3	19,4	19,5	12,2	9,7	9,6	16,4	15,7	13,2	11,9
Ženy	31,4	27,4	20,7	26,1	17,8	17,9	15,7	20,4	20,5	20,6	20,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2023 dosiahla úroveň 20,7 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2013 (27,90 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel výrazne klesá.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 69. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 5035 na 2192 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. Revúca	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	205	206	231	211	156	140	150	163	136	101	95
B	239	215	185	132	67	61	81	76	98	93	69
C	71	58	44	14	18	15	8	10	12	15	16
D	5 035	4 544	3 756	3 026	2 231	1 734	1 671	2 079	2 420	2 157	2 192

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP
 B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi
 C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství
 D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie
 Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2013-2023

1.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny nad 60 rokov.

Nezamestnaní podľa veku v január 2025												
M. Huta	UoZ spolu	v tom										
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac	n/a
Spolu	14	1	1	1	1	1	1	2	2	1	3	0
Ženy	5	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

1.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - vyššie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) január 2025												
Muránska Huta	UoZ spolu	v tom										
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a	
Spolu	14	0	0	4	9	1	0	0	0	0	0	0
Ženy	5	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

- 0 predprimárne vzdelanie
- 1 primárne vzdelanie
- 2 nižšie sekundárne vzdelanie
- 3 vyššie sekundárne vzdelanie
- 4 post sekundárne neterciárne vzdelanie
- 5 terciárne vzdelanie (nie VŠ)
- 6 terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
- 7 terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
- 8 terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

1.5.4. Dĺžka evidencie

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie nad 48 mesiacov, od 7 do 9 mesiacov a od 31 do 36 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v január 2025

M. Huta	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	14	1	1	2	0	0	1	1	2	1	0	5
Ženy	5	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	2

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

1.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Obec spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP). Obec spolupracuje s UPSVR Revúca.

1.5.6. Aktivačná činnosť

Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Nasledujúca tabuľka prezentuje počty aktivačných pracovníkov v okrese Revúca. V roku januári 2025 bolo 882 obyvateľov v okrese evidovaných na aktivačných prácach.

Aktivačná činnosť (september 2024)

	Spolu	v tom								
		A1d	A2a1	A2a2	A2b	A2c2	A2c3	A2c5	A2c6	A5
Banskob. kraj	3794	0	2	19	0	2	1	3753	5	12
Revúca	882	0	0	1	0	0	0	872	3	6

AP - aktivačný príspevok

A1d	AP pre občana, ktorý je zamestnaný a má príjem aspoň vo výške minimalnej mzdy platí do 31.3.2024
A2a1	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a za získava nižšie stredné vzdelanie
A2a2	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a ne získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a je žiakom strednej školy v externej forme štúdia alebo študentom vysokej školy v externej forme štúdia
A2b	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa rekvalifikácie
A2c2	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s úradom (§52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c3	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MS pre samosprávny kraj (§ 52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c5	AP pre občana, ktorý je v evidencii - podpora udržania pracovných návykov (§ 54 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c6	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ - znevýhodnený uchádzač o zamestnanie (§ 54 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2d	AP - iné projekty
A5	AP pre občana, ktorý vykonáva dobrovoľnú vojenskú prípravu

Zdroj: ÚPSVaR, 2025

1.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

1.6.1. ŤZP občania

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 40 %. Telesne a zdravotne postihnutý jedinec je jedinec s chybou pohybového a oporného ústrojenstva alebo poškodením nervového ústrojenstva, ak sa prejavuje porušenou hybnosťou a jedinec v stave choroby alebo zdravotného oslabenia. Mentálna retardácia je multidimenzionálny

fenomén, ktorý postihuje prekrývajúco medicínske, psychologické, pedagogické a sociálne kvality, funkcie správanie sa postihnutého človeka od narodenia po smrť. Nasledujúce grafy prezentujú štruktúru počtu a výšky príspevkov v okrese Revúca v roku 2025 v mesiaci január.

Počet poberateľov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov								
	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie	na opatrovanie - počet opatrovaných
BBSK	1005	106	4863	8606	6277	5	7527	7717
Revúca	40	7	334	934	198	0	384	389

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2025,

Čerpanie finančných prostriedkov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov (v eurách)							
	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie
BBSK	666322	11205	155812	218851	287236	305	4873608
Revúca	22209	940	9735	23752	9060	0	247799

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2025,

Každé zdravotné postihnutie s trvalými následkami vyžaduje komplexný prístup zameraný nielen na úpravu postihnutých fyziologických funkcií, ale aj na úpravu psychosociálnych funkcií s cieľom integrácie postihnutej osoby do bežných spoločenských štruktúr. Model komplexnej rehabilitačnej starostlivosti vyžaduje skúsených odborníkov v rehabilitačnej medicíne - lekárov, fyzioterapeutov, rehabilitačných pracovníkov, psychológov, logopédov, ale aj sociálnych pracovníkov, orientovaných v problematike dlhodobej sociálno - rehabilitačnej starostlivosti (<http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>, 10.7.2011).

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

V tejto súvislosti Oddelenia posudkových činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny posudzujú občana na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2012).

1.6.2. Opatrovaní

Opatrovaní sú občania odkázaní na opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Obec Muránska Huta poskytuje občanom opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, opatrovateľskú službu občanom obce. Je to terénna forma sociálnej služby v prirodzenom domácom prostredí občana, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi s trvalým pobytom v Muránskej Hute, v jeho domácnosti.

Sociálna služba sa poskytuje formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana. Sú to úkony ako napr.

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ,
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť,
- príprava jedla, donáška obeda do domu,
- bežné upratovanie v domácnosti,
- starostlivosť o bielizeň,
- donáška uhlia, dreva,
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí,
- dohľad.

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu a majetku. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi v jednotlivých mesiacoch sa počíta na základe skutočne poskytnutých úkonov.

Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z.(nepriamo), 132/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z., 77/2015 Z. z., 403/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 355/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 150/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 87/2018 Z. z., 475/2019 Z. z., 69/2020 Z. z., 119/2020 Z. z., 125/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 242/2020 Z. z., 286/2020 Z. z., 318/2020 Z. z., 319/2020 Z. z., 220/2021 Z. z., 252/2021 Z. z., 304/2021 Z. z., , 412/2021 Z. z., 533/2021 Z. z., 249/2022 Z. z., 517/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., **120/2024 Z. z.**). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

1.6.3. Osoby v kríze

V súčasnosti obec nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, ľudí bez domova, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď..

V obci môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácemu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou.

1.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. Nasledujúce zhabulky prezentujú štruktúru poberateľov dávok v okrese Revúca (k januáru roka 2025).

Počet poberateľov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov

	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prisp.	Resocializačný prisp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotsky dôchodok	NV - neplatené výživné - počet detí	NV - sirotsky dôchodok - počet detí
BBSK	12531	7537	3126	398	578	47	1004	294	988	1269
Revúca	583	186	206	111	0	1	97	10	65	117

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2025,

Celková výška vyplatených dávok je prezentovaná v nasledujúcej tabuľke.

Čerpanie finančných prostriedkov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov (v eurách)

	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prisp.	Resocializačný prisp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotsky dôchodok
BBSK	2615997	1823864	296513	59250	182069	5143	96809	28131
Revúca	532127	372599	41975	2667	87037	329	8732	4264

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2025,

V obci Muránska Huta významná skupina poberateľov dávok v hmotnej núdzi spadá do sociálne ohrozenej skupiny. V dôsledku slabých pracovných návykov si táto skupina vyžaduje osobitný prístup založený na väčšom motivovaní.

1.6.5. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Obec Muránska Huta je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa ((v znení č. 485/2004 Z. z., 532/2007 Z. z., 554/2008 Z. z., 516/2009 Z. z., 336/2010 Z. z., 180/2011 Z. z., 388/2011 Z. z., 411/2011 Z. z., 468/2011 Z. z., 384/2012 Z. z., 433/2013 Z. z., 450/2013 Z. z., 125/2016 Z. z., 234/2017 Z. z., 232/2018 Z. z., 226/2019 Z. z., 383/2020 Z. z., 497/2021 Z. z., , 232/2022 Z. z., 338/2022 Z. z., 397/2022 Z. z.) a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení č. **145/2024 Z. z.**). Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela mestu mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku a mesto vypláca prídavky na jedno dieťa v sume 60 € (rok 2025). Táto suma sa zvýši o 110 eur za kalendárny mesiac, v ktorom nezaopatrené dieťa prvýkrát nastúpilo do prvého ročníka základnej školy.

Sumu prídavku na dieťa vyhlási Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky opatrením, ktorého úplné znenie sa uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 31. decembra kalendárneho roka. Obec Muránska Huta zriadilo osobitný účet rodinných prídavkov v banke, kde úrad zasiela rodinné prídavky. Obec Muránska Huta pravidelne mesačne zasiela úradu správu o spôsobe použitia prídavkov. Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo mestu. Zákomom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedlňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak neprítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlnenú neúčast' na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa meste, v ktorej má rodič dieťaťa trvalý pobyt. Toto oznámenie škola zašle do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca. Kópiu tohto oznámenia zašle škola aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení.

1.7. Analýza verejných sociálnych služieb

1.7.1. Sociálne služby

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
- h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., ... **248/2024 Z. z.**) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom obce Muránska Huta. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese a obci Muránska Huta.

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca. Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na prekvenutie zdravotných ťažkostí.

Občania Muránskej Hute žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Muránska Huta potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku sociálnych služieb v okrese a následne v obci Muránska Huta.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Revúca	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zariadení	6	4	4	4	6	5	5	6	6	6	6
P.m. k 31.12 spolu	337	337	337	335	336	302	308	322	322	322	322
P.m. v zar. pre seniorov	79	79	79	79	79	80	99	99	99	99	99
P.m. v d. soc. služ. pre PDO	80	80	80	80	151	129	115	115	115	115	115
P.m. v det. domovoch	70	70	70	71	71	71	71	71	71	71	71

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená

karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
60-64	12	12	12	11	11	11	11	11	10	10	10
65-69	23	24	25	26	27	27	28	29	30	31	32
70-74	15	15	15	15	16	16	16	16	17	17	17
75-79	5	5	5	5	4	4	4	4	4	3	3
80-84	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6
85-89	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
90-94	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím) alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Zdravotná posudková činnosť

Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zdravotnícky pracovník na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci zdravotnícky pracovník“). Posudzujúci zdravotnícky pracovník pri vykonávaní zdravotnej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom obce.

Sociálna posudková činnosť

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

1.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nenachádza materská škola. V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí poskytujú: Základná škola v obci Muráň, Mesto Revúca a Materská škola v obci Muráň. Na mimoškolské aktivity je zriadené: Centrum voľného času v Revúcej.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia

musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1-4	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1
5-9	5	4	4	3	3	3	2	2	1	1	0
10-14	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6	6

1.7.4. Zdravotnícke služby

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko. Obyvatelia využívajú zdravotnícke služby v meste Jelšava, ako aj v okresnom meste Revúca. V obci sa nachádza špecializované zariadenie.

Odborný liečebný ústav psychiatrický, n. o. Predná Hora (OLÚP, n. o. Predná Hora) je nezisková organizácia, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby. Dnešná špecializovaná nemocnica vznikla transformáciou štátnej príspevkovej organizácie k 1. augustu 2005, pričom zakladateľmi sú Slovenská republika v zastúpení Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a právny subjekt ZÁVISLOSTI, s.r.o. Organizácia má správne a kontrolné orgány (správnu a dozornú radu) a štatutárneho zástupcu (riaditeľa). OLÚP, n. o. Predná Hora je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v oblasti liečby všetkých druhov závislostí a tiež psychických porúch. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti je realizované v rámci ústavnej a ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Zastrešené sú ambulancie v odboroch psychiatria, medicína drogových závislostí, klinická psychológia a zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v odboroch klinická biochémia s hematologickou zložkou a fyziatria a liečebná rehabilitácia. OLÚP, n. o. Predná Hora tiež na základe povolenia vykonáva výrobu stravy, publikačné či prednáškové aktivity a prevádzkové činnosti spojené s výkonom hlavnej činnosti (ubytovanie, pranie bielizne, údržba a podobne).

Hlavnou činnosťou OLÚP, n. o. Predná Hora je poskytovanie zdravotnej starostlivosti pacientom, ktorí v živote trpia závislosťou od látkových aj nelátkových závislostí. Tento proces prebieha formou ústavnej lôžkovej a ambulantnej starostlivosti, pričom sú do neho zapojené oddelenia medicíny drogových závislostí, združená ambulancia (psychiatrická ambulancia a ambulancia medicíny drogových závislostí), spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky (laboratóriá, pracovisko fyziatrie a liečebnej rehabilitácie), oddelenie liečebnej výživy a stravovania, ekonomický úsek a úsek investično-prevádzkových činností. Systém pracuje s komplexným liečebným programom, s komunitou a predovšetkým s nadšeným a angažovaným personálom, ktorý stavia na tom, že klienti sú kvalitné a hodnotné osobnosti, ktoré sú schopné a ochotné zmeniť svoj doterajší život (https://olup-prednahora.sk/wp-content/uploads/dokumenty/https-olup-prednahora-sk-wp-content-uploads-2024-04-vs_2023-pdf/vs_2023-1sa93s.pdf, 20.1.2025).

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1-4	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1
60-64	12	12	12	11	11	11	11	11	10	10	10
65-69	23	24	25	26	27	27	28	29	30	31	32
70-74	15	15	15	15	16	16	16	16	17	17	17
75-79	5	5	5	5	4	4	4	4	4	3	3
80-84	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6
85-89	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
90-94	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100-104	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.7.5. Voľno - časové aktivity

Šport

Obyvatelia majú v obci obmedzené možnosti športového vyžitia. Nedostatok športových plôch je potrebné riešiť zriadením univerzálneho ihriska. Určité možnosti športového vyžitia majú obyvatelia na rekreačnom stredisku v Prednej hore. V areály sa nachádza minigolfový areál, tenisový kurt, ihrisko na plážový volejbal, streetbalový kôš, ihrisko na minifutbal, tenisová stena, oddychový priestor s hojdačkami, ohniskom a krbovým posedením, sprostredkovanie jazdy na koňoch, zaujímavé trasy pre horské bicykle, atď. - to sú len niektoré z aktivít.

Široké okolie ponúka ďalšie zaujímavé možnosti turistiky v Národnom parku Muránska Planina, výlety za prírodnými skvostami (jaskyne: Dobšinská ľadová jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa), zaujímavé kultúrne a historické miesta ako zrúcaniny Muránskeho hradu, kaštieľ Betliar, hrad Krásna Hôrka, malá historická železnica v Čiernom Balogu, atď.

V zimných mesiacoch je pri priaznivých snehových podmienkach sú tu vhodné terény pre bežecké lyžovanie sú neďaleko - na trase Javoriny-Veľká Lúka. Ideálne podmienky na lyžovanie s v obci Telgart (15 km), kde sa nachádza vleč v dĺžke 1500m a 600 m, zasnežovanie a možnosť nočného lyžovania."

V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku, poľovníctvo.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 40 – 44 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
15-19	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	6
20-24	6	5	5	5	4	4	3	3	3	2	2
25-29	8	8	7	7	7	7	7	6	6	6	6
30-34	8	8	7	6	6	5	5	4	3	3	2
35-39	14	14	13	13	13	12	12	12	12	11	11
40-44	19	19	20	20	21	21	22	22	23	24	24

Kultúra

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Uvedená stavba je však v zlom technickom stave. Aj napriek zlému technickému stavu však budova slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít.

Kultúrne pamiatky

Coburgovský kaštieľ na Prednej Hore, štvorpodlažná štvorkrídlová neobaroková stavba s vnútorným nádvorím budovaná od roku 1912. Kaštieľ vybudoval bulharský cár Ferdinand Coburg, autorom projektu je budapeštianska firma Kondoras–Feledi. Do roku 1944 kaštieľ obýval Ferdinand Coburg. Kaštieľ opustil pred blížiacou sa Červenou armádou. Od roku 1952 je tu umiestnené zdravotnícke zariadenie, pre ktorého potreby bol výrazne upravený jeho interiér. Od roku 1972 slúži ako Odborný liečebný ústav psychiatrický. Fasády kaštieľa sú členené kordónovou rímsou a nárožnými lizénami s bosážou. Parter je členený pásovou rustikou. Okná sú segmentovo ukončené s profilovanými šambránami s uchami.

Pol'ovnícky zámoček Ferdinanda Coburga, jednopodlažná zrubová stavba so sedlovou strechou zo začiatku 20. storočia. Stavbu údajne kúpil cár Ferdinand na pol'ovníckej výstave vo Viedni.[6] Do roku 2007 sa tu nachádzali byty zamestnancov Odborného liečebného ústavu psychiatrického. V súčasnosti sa tu nachádza múzeum. Priečeliu dominuje presklená priebežná galéria a vysoký štít.

Rímskokatolícky kostol sv. Anjelov strážcov, jednod'ová klasicistická stavba so segmentovým ukončením presbytéria a vežou tvoriacou súčasť jej hmoty, z roku 1831. Kostol prešiel úpravami v rokoch 1909, 1938 a 1942. Interiér je zaklenutý pruskými klenbami. Zariadenie kostola je z 20. storočia.[7] Fasády sú členené oknami ukončenými polelipsou so šambránami. Veža je ukončená korunnou rímsou s terčíkom a barokovou helmicou (12.1.2025, https://sk.wikipedia.org/wiki/Mur%C3%A1nska_Huta).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
 - rozšíriť systém permanentiek
 - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
 - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
 - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
 - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre seniorov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v oboch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
20-24	6	5	5	5	4	4	3	3	3	2	2
25-29	8	8	7	7	7	7	7	6	6	6	6
45-49	15	16	16	17	17	18	18	18	19	19	20
50-54	10	10	9	9	9	9	9	8	8	8	8
55-59	10	10	10	9	9	9	8	8	8	7	7

1.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v obci je primárne podmienená zlou ekonomickou a sociálnou situáciou niektorých vybraných skupín obyvateľstva. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydľí, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Medzi všeobecné trestné činy patrí majetková, násilná, mravnostná a tzv. ostatná kriminalita, ktorú reprezentujú trestné činy ako výtržníctvo, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>, 20.7.2015).

Obecná polícia

Legislatívne postavenie obecnej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje obecnú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. **V súčasnosti obec nemá zriadenú obecnú políciu.**

Obecná polícia plní úlohy najmä na úsekoch: ochrany verejného poriadku, zisťovanie protiprávneho konania na území obce, zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, odhaľovania a

objasňovania priestupkov. Kompetencie Obecnej polície - spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím a to s využitím kamerového systému obce; zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia; dbá o ochranu životného prostredia v obci; dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach; vykonáva všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu obce; ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom (zákon o priestupkoch) a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposluchnutím zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej - dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje zákon; oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti obce; plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom o obecnej polícii. Obec môže vymedziť obecnej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony. Obecná polícia ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide najmä o: priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky na úseku cestného hospodárstva, priestupky na úseku podnikania, priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi, priestupky na úseku financií a slovenskej meny, priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky na úseku kultúry, priestupky na úseku vodného hospodárstva, priestupky na úseku poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva, priestupky na úseku ochrany životného prostredia, priestupky proti verejnému poriadku spáchané aj porušením VZN obce, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti majetku, priestupky podľa osobitných predpisov (napríklad niektoré ustanovenia živnostenského zákona, zákona o prevádzke na pozemných komunikáciách, občianskeho zákonníka atď.).

Štátna polícia

Prácu polície v obci Muránska Huta v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov Obvodné oddelenie Policajného zboru v Revúcej - OO PZ Revúca Priemyselná 305/9 050 01 Revúca. Obce v pôsobnosti PZ sú: Revúca, Hrlica, Chyžné, Lubeník, Mokrá Lúka, Muráň, Muránska Dlhá Lúka, Muránska Huta, Muránska Lehota, Muránska Zdychava, Ploské, Ratková, Ratkovské Bystré, Revúcka Lehota, Revúčka, Rybník, Sása, Sirk, Turčok. Činnosť štátnej polície je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcieschopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchádzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spoluzitia.

Monitorovacie a kamerové systémy

V obci v súčasnosti nie sú inštalované kamerové systémy. Budú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované.

1.8. Bývanie

1.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

Prevládajúcou funkciou obce Muránska Huta je bývanie. Pôvodná zástavba obce Muránska Huta vznikala ako hromadná dedina. Obec sa sústreďuje na individuálnu výstavbu, čiže na výstavbu rodinných domov. Intenzita novej bytovej výstavby sa zvýšila začiatkom tohto desaťročia, v súčasnosti má priemernú dynamiku. V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch v súvislosti so súčasným trendom sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí. Naplnenie

potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov. Stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa v poslednom období podstatne zlepšila.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1919 až 1980. Najmenej bytov bolo vybudovaných po roku 2001.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	15	14,15
1919 - 1945	24	22,64
1946 - 1960	32	30,19
1961 - 1980	24	22,64
1981 - 2000	5	4,72
2001 - 2010	2	1,89
2011 - 2015	0	0,00
2016 a neskôr	2	1,89
nezistené	2	1,89
Domy spolu	106	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 46 (43,40 %), ostatné - 39 (36,79 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	46	43,40
bytový dom	8	7,55
polyfunkčná budova	0	0,00
ostatné budovy na bývanie	4	3,77
neskolaudovaný rodinný dom	0	0,00
núdzový objekt neurčený na bývanie	8	7,55
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	1	0,94
ostatné	39	36,79
nezistený	0	0,00
Domy spolu	106	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Muránska Huta najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 a následne s 2 obytnými miestnosťami. Okolo 25,81 % tvorili byty s 2 a 4,52 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytnou miestnosťou boli zastúpené v počte 31.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	31	20,00
2 obytné miestnosti	40	25,81
3 obytné miestnosti	60	38,71
4 obytné miestnosti	10	6,45
5 obytných miestností	4	2,58
6 a viac obytných miestností	7	4,52
Nezistené	3	1,94
Byty spolu	155	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 83 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 9. Vlastný zdroj malo 10 bytov (9,43 %).

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	83	78,30
v dome - vlastná	10	9,43
mimo domu - z verejnej siete	1	0,94
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	9	8,49
nezistený	3	2,83
Domy spolu	106	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V obci nie je vybudovaná kanalizačná sieť. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 72 domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	72	67,92
prípojka na kanalizačnú sieť	9	8,49
domáca čistička odpadových vôd	1	0,94
bez kanalizácie	22	20,75
nezistený	2	1,89
Domy spolu	106	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania (v znení č. 523/2004 Z. z., 536/2004 Z. z., 349/2007 Z. z., 518/2008 Z. z., 265/2009 Z. z., 302/2012 Z. z.) a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

1.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v obci špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov nenachádza. Nájomný (štandardný) bytový fond obce v súčasnosti nie je vybudovaný. V blízkej budúcnosti neplánuje obec investičné aktivity, ktoré by mali vytvoriť ponuku nájomných bytov.

1.8.3. Bývanie marginalizovaných skupín

Bývanie marginalizovaného obyvateľstva možno rozdeliť do 3 kategórií (**V obci Muránska Huta nie je uvedená komunita zastúpená**). Štandardné bývanie znamená bývanie v bytoch, v murovaných, alebo aj v dobre vybavených drevených domoch. Bývanie nižšieho štandardu znamená bývanie v

bytoch alebo domoch, ktoré majú závady ovplyvňujúce celú budovu, alebo jej časť, napr. nedostatok základných služieb ako voda, elektrina, osvetlenie a pod., budova je preplnená. Sem patrí aj bývanie v unimobunkách (v obci sa toho času nenachádza). Na úrovni chatrče je aj bývanie v nebytových priestoroch ako pivnica, kočíkareň, stan a pod. Pod izolovanou obcou alebo jej časťou rozumieme, keď je toto miesto oddelené od zvyšku obce umelou alebo prirodzenou bariérou, prípadne je na okraji obce (napr. samostatná ulica, kde žijú len marginalizovaní obyvatelia) alebo je v obecnej koncentrácii (viacero obydlií uprostred majoritnej časti obce – staré opustené budovy v centre obce).

Dobré zdravotné podmienky predpokladajú prístup k vodovodu v domácnosti (alebo k vlastnej studni s pitnou vodou), ku kanalizácii/ žumpe, pravidelnému odvozu odpadu, prípadne prítomnosť hygienického centra.

Čo sa však týka samotného bytového fondu obývaného marginalizovanými skupinami (počtu domácností), ten je z väčšej časti tvorený štandardnými bytovými jednotkami. Subštandardné obydliá sú budované v menšej miere. Chatrče sa v obci nenachádzajú. V obci Muránska Huta niesú nevyhovujúce domy zaradené do subštandardných podmienok. Rómovia žijúci v subštandardných podmienkach žijú zároveň vo vyššej obložnosti, t. j. v jednej bytovej jednotke žije vyšší počet osôb. Výsledok, že značná časť marg. obyvateľov žije v zlých neštandardných podmienkach potvrdzuje aj údaj o priemernom počte obyvateľov v obydliach s nižším štandardom s priemerom na obydlie 6,13 obyvateľov (Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16 - 18).

V obci Muránska Huta sa takého obydliá nenachádzajú.

1.9. Definovanie zainteresovaných skupín

1.9.1 Zadávateľia

Zadávateľia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov obce, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ((v znení č. 317/2009 Z. z., 332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., **120/2024 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Zmena: 8/2023 Z.z., 146/2023 Z.z., 309/2023 Z.z., 205/2023 Z.z., 106/2024 Z.z., **161/2024 Z.z.**) v znení neskorších predpisov ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci obce ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, obecný úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli. Je veľmi dôležité, aby obec uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Obec ako účastník komunitného plánovania

- A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:
- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,

- o tom, kto ho má zabezpečovať (obecný úrad alebo iná poverená organizácia),
 - o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
 - o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
 - o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.
- B) Poverení pracovníci obecného úradu zabezpečujú:
- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,
 - priestory pre rokovanie,
 - potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch obce,
 - vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
 - spracovanie priebežných správ a záverov,
 - vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.
- C) Od začiatku obec Muránska Huta zverejňovalo zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.
- D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.
- E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- starosta a prednosta,
- príslušné komisie obecného zastupiteľstva,
- poslanci obecného zastupiteľstva

1.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- zariadenia sociálnych služieb,
- vzdelávacie inštitúcie,
- zdravotnícke zariadenia – všeobecné a špecializované ambulancie v obci Muránska Huta,
- neziskové organizácie,
- štátna správa,

1.9.3. Užívateľia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovenie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb.

Užívateľia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

1.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Verejnosti bol predložený k dispozícii dotazník, v ktorom mali možnosť obyvatelia vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Verejnosť sa od začiatku zúčastňovala procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie

Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb týka (napr. školy, osobitne špeciálne školy, ...), ale tiež občianske iniciatívy (kultúrne združenia, vzdelávacie spolky...), etnické skupiny, vrátane skupín, s ktorými je obtiažna komunikácia – rómska komunita.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- neziskové organizácie,

1.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- rodiny s deťmi,
- deti a mládež,
- ženy na materskej dovolenke,
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- sociálne odkázaní obyvatelia,
- seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,
- osoby v kríze
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

1.10.1. Seniori

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách po mohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne pre budili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v obci nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
60-64	23	26	28	26	25	16	14	15	14	13	12
65-69	12	13	15	15	14	21	22	22	21	21	16
70-74	10	11	11	10	10	11	10	9	7	7	15
75-79	7	6	7	7	8	8	8	8	5	5	4
80-84	4	3	3	4	3	5	4	6	5	5	3
85-89	0	2	3	3	4	3	2	2	2	2	4
90-94	2	2	2	2	1	0	1	2	3	1	1
95-99	0	0	0	0	1	2	2	2	0	0	0
100-104	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku v obci narastá. Obec svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriadením zariadení s ambulatnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
60-64	12	12	12	11	11	11	11	11	10	10	10
65-69	23	24	25	26	27	27	28	29	30	31	32
70-74	15	15	15	15	16	16	16	16	17	17	17
75-79	5	5	5	5	4	4	4	4	4	3	3
80-84	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6
85-89	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
90-94	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.10.2. Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, obec zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj organizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0	0	1	2	2	1	0	2	0	0	1	2
1-4	6	4	3	5	5	6	6	6	4	2	2
5-9	10	11	10	9	7	5	4	5	7	7	8
10-14	7	8	7	7	9	9	9	10	7	6	5
15-19	8	8	9	9	6	7	8	7	7	8	8

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôbovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1-4	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1
5-9	5	4	4	3	3	3	2	2	1	1	0
10-14	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6	6
15-19	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	6

1.10.3. Ženy na materskej dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania (napr. daňový bonus za rodovú rovnosť vo Švédsku). V Slovinsku pomáha matkám k rýchlejšiemu návratu do práce dobre organizovaná sieť verejných predškolských zariadení (Vagač, 2011, s.4). Obec do budúcnosti plánuje uskutočniť investičné akcie na zvýšenie kapacity predškolských zariadení v záujme uľahčenia ženám na materskej dovolenke skorší návrat na trh práce.

1.10.4. Sociálne odkázaní obyvatelia

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych príčin nemôžu v obci Muránska Huta, prípadne Banskobystrickom regióne z objektívnych, prípadne subjektívnych dôvodov nájsť prácu a sú odkázaní na dávky sociálnej pomoci.

Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním. Ide o najťažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobu nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance. Do tejto skupiny spadá pomerne veľká časť tunajších rómov. Zlepšenie postavenia Rómov na trhu práce môžu priniesť najmä štrukturálne reformy ako podpora malého podnikania, zníženie daňovo-odvodového zaťaženia (na ktoré obec Muránska Huta nemá dosah) alebo reforma sociálnej pomoci smerom k aktivite a zníženiu závislosti na dávkach. Za kľúčové je považované vzdelávanie Rómov od najnižšieho veku (Vagač, 2011, s.4).

V obci Muránska Huta nie je rómska komunita zastúpená.

1.10.5. Dlhodobu nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobu nezamestnanými sa nachádzajú v obci Muránska Huta najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora **rekvalifikácie, budovania pracovných návykov**, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobu nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak ocitá na hranici chudoby (<http://www.etrend.sk>, 11.8.2011).

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie nad 48 mesiacov, od 7 do 9 mesiacov a od 31 do 36 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v január 2025													
M. Huta	UoZ spolu	v tom											
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.	
Spolu	14	1	1	2	0	0	1	1	2	1	0	5	
Ženy	5	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	2	

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

1.10.5. Zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím nútia väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prítoky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s.4).

1.10.6. Osoby v kríze (ľudia bez domova, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)

Uvedená cieľová skupina v obci nie je významne zastúpená. V roku 2024 obec neevidovala v rámci katastrálneho územia **obyvatel'ov bez domova**. Skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

2. Strategická časť

2.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcej najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému

skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď.

Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti		
		Výkon		
Dôležitosť	vysoká	vysoký	nízky	
	nízka	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu	3 Nízka prioritá

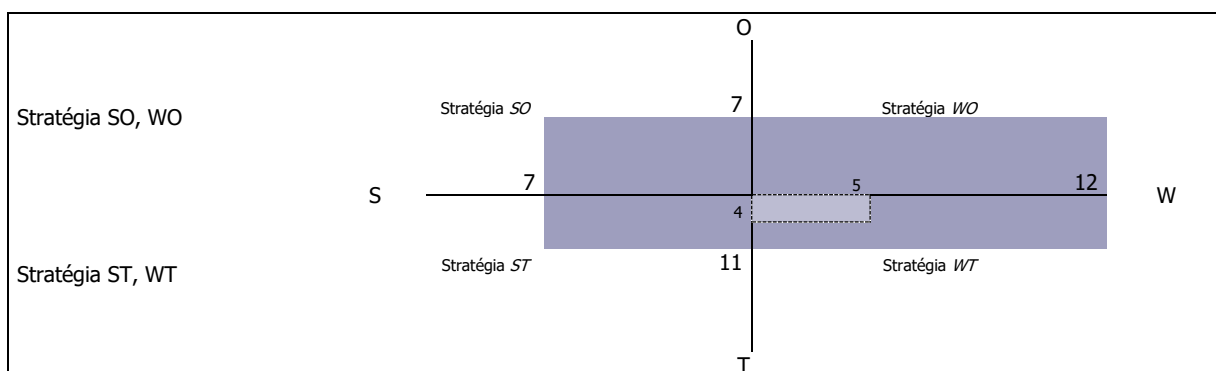
Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

2.1.1. Sociálne služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach, - existencia terénnej opatrovateľskej služby, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia seniorov, - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), - blízka alokácia mesta Revúca a rýchla dostupnosť mesta Revúca umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zariadenia pre seniorov, - zvyšujúci sa počet obyvateľov v seniorskom veku a nedoriešená starostlivosť o túto skupinu, - nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zriadenie zariadenia poskytujúceho sociálne služby, - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta,

<p>všeobecne prospešné služby,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zlad'ovanie prac. a rodinných povinností, začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

Odporúča sa využiť stratégiu WT - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby) a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Revúca.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Muránska Huta v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

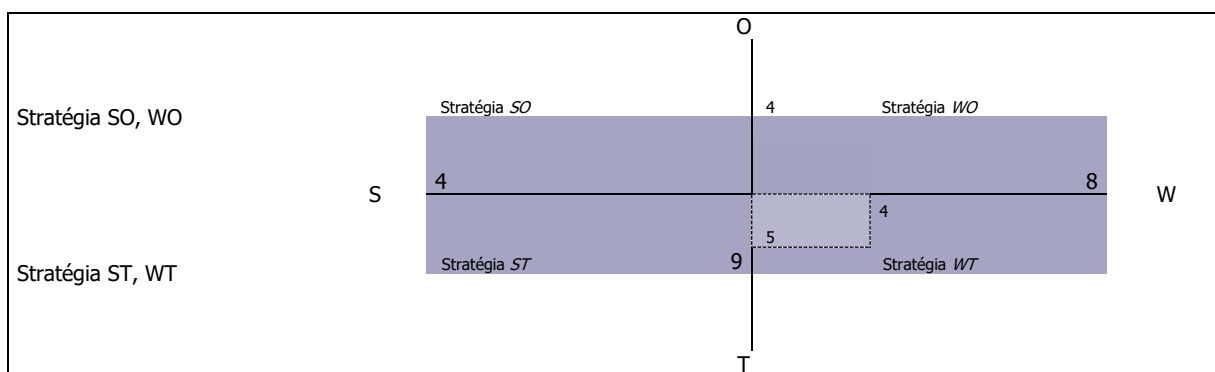
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach,	1	- absencia zariadenia pre seniorov,	1,5
+ existencia terénnej opatrovateľskej služby,	1,5	- zvyšujúci sa počet obyvateľov v seniorskom veku a nedoriešená starostlivosť o túto skupinu,	1,5
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1	- nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb,	1,5
+ stretnutia seniorov,	1,5	- absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie,	1
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...),	1,5	- nedostatok priestorov pre mládež a dorast,	1
+ blízka alokácia mesta Revúca a rýchla dostupnosť mesta Humenné umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu,	1,5	- zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci,	1
		- nedoriešená sociálna sieť,	1
spolu	8,0	spolu	9,5
		výsledok	- 1,5

2.1.2. Služby vzdelávania

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia priestorov pre potreby vzdelávania, - narastajúci záujem zo strany verejnosti o vzdelávacie služby poskytované v obci, - udržiavané vnútorné a vonkajšie prostredie MŠ, - existencia budovy MŠ, 	<ul style="list-style-type: none"> - zrušená prevádzka MŠ, - nízky počet detí v obci v predškolskom veku, - absencia základnej školy, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia objektov MŠ a ich dovybavenie, - rozšírenie športových ihrísk, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu WT - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Muránska Huta v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

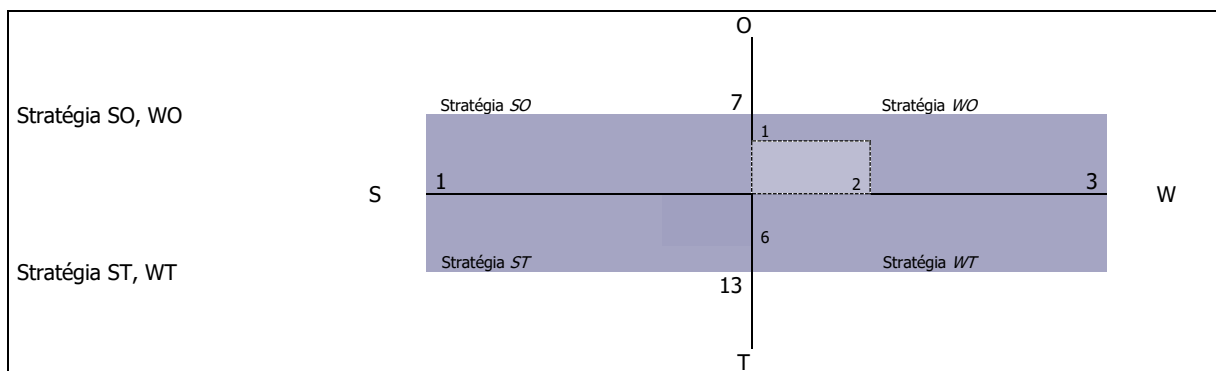
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia priestorov pre potreby vzdelávania,	1,5	- zrušená prevádzka MŠ,	1,5
+ narastajúci záujem zo strany verejnosti o vzdelávacie služby poskytované v obci,	1,5	- nízky počet detí v obci v predškolskom veku,	1,5
+ udržiavané vnútorné a vonkajšie prostredie MŠ,	1,5	- absencia základnej školy,	1,5
+ existencia budovy MŠ,	1,5	- deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,	1,5
spolu	6,0	spolu	- 6,0
		výsledok	0,0

2.1.3. Zdravotnícke služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - blízka alokácia mesta Revúca a rýchla dostupnosť mesta Revúca umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu, - špecializované zdravotnícke zariadenie OLÚP, n. o. Predná Hora, 	<ul style="list-style-type: none"> - dochádzanie za zdravotnou starostlivosťou do okresného mesta pre obyvateľov v seniorskom veku, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zdravotný stav obyvateľstva, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viacdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa)
Príležitosti	Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,
---	---

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WO*. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné zdravotné služby - základnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Muránska Huta v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

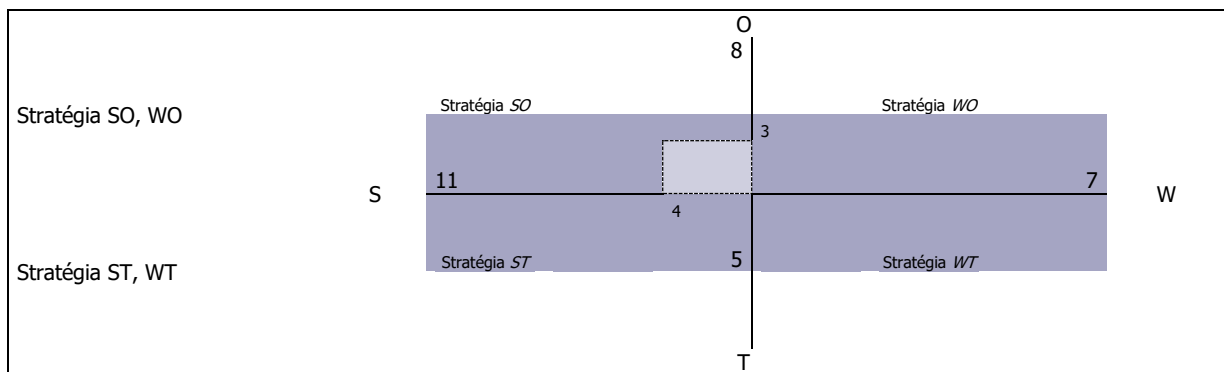
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ blízka alokácia mesta Revúca a rýchla dostupnosť mesta Revúca umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu,	1,5	- dochádzanie za zdravotnou starostlivosťou do okresného mesta pre obyvateľov v seniorskom veku,	1,5
+ špecializované zdravotnícke zariadenie OLÚP, n. o. Predná Hora,	1,5	- vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti,	1,5
		- zdravotný stav obyvateľstva,	1,5
		- zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby,	1
		- nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,	1
		- nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania	1,5
		- slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa)	1,5
spolu	3,0	spolu	9,5
		výsledok	- 6,5

2.1.4. Voľno - časové aktivity

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>

<ul style="list-style-type: none"> - existencia poľovníckych revírov, - existencia turistických trás, - existencia rekreačného areálu Predná hora, - možnosť lyžovania, - existencia bazéna a vodného sveta, - existencia značkových turistických trás, - tenisové ihrisko, - dlhoročná história obce, tradície, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu, 	<ul style="list-style-type: none"> - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov, - negatívny stav budovy materskej školy, - nevyhovujúci technický stav kultúrneho domu, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - nedostatok celoobecných kultúrnych aktivít,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - existencia priestorov pre budovanie športovej infraštruktúry, - zriadenie malých účelových športovísk na sídliskách, - vybudovať chodníky pre cyklistov, - vytvoriť podmienky pre sprístupnenie školských športovísk pre verejnosť, - vytvoriť podmienky pre realizáciu voľnočasových aktivít, najmä pre rodiny s deťmi, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu SO. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Obec by sa mala zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

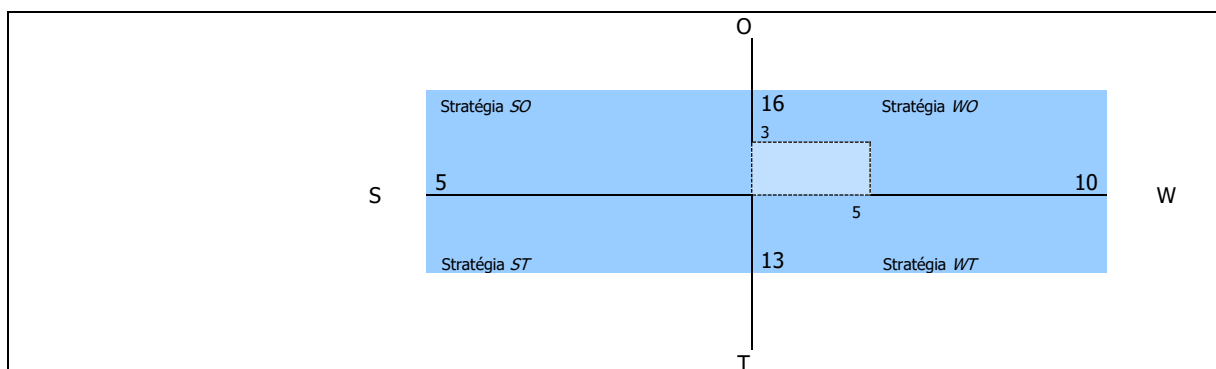
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Muránska Huta v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia poľovníckych revírov,	1,5	- deficit finančných prostriedkov znamená	1,5
+ existencia turistických trás,	1	sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a	
+ existencia rekreačného areálu Predná hora,	1,5	zariadení v školstve,	
+ možnosť lyžovania,	1	- nesystémová reforma vzdelávacej sústavy,	1,5
+ existencia bazéna a vodného sveta,	1,5	- absencia športovo-rekreačnej zóny obce,	1,5
+ existencia značkových turistických trás,	1	- nedostatočná starostlivosť o starších	1,5
+ tenisové ihrisko,	1,5	občanov,	
+ dlhoročná história obce, tradície,	1,5	- negatívny stav budovy materskej školy,	1,5
+ rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a	1,5	- nevyhovujúci technický stav kultúrneho	1,5
folklóru,		domu,	
+ dobré kultúrne povedomie obyvateľov,	1,5	- nedostatočne rozvinutá cezhraničná	1
+ existencia kultúrneho domu,	1,5	spolupráca,	
		- nedostatok celoobecných kultúrnych aktivít,	1
spolu	15,0	spolu	- 11,0
výsledok	4,0		

2.1.5. Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - veľký počet nevyužitých stavieb potenciálne využiteľných pre bývanie mladých rodín, - Možnosti rozširovania IBV, - najvyšší počet bytov 3 izbových a 2 izbových v bytovom fonde, - dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet, - narastajúca priemerná obytná plocha bytov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny, - existencia bytov nespôsobilých na bývanie, - klesajúca dynamika bytovej výstavby, - potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve obce, - vysoký priemerný vek bytového fondu, - vysoká energetická náročnosť bytového fondu, - nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu, - odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miest, - obmedzená ponuka pracovných príležitostí v obci, - neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny, - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu obce, - nízke príjmy obyvateľstva, - slabá komunikácia samosprávy s podnikateľským prostredím,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť podmienky pre uspokojenie potrieb bývania pre cca 50 % žiadateľov o byt, - vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu sociálnych a nájomných bytov, - možnosť výstavby štandardných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zatepl'ovanie domov, bytov,...), - výstavba nájomnej bytovej výstavby, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie, - nepriaznivý demografický vývoj, - pokles pôrodnosti, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej krízy na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov, časté zmeny zákonov,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu WO. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej HVB, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zväziť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

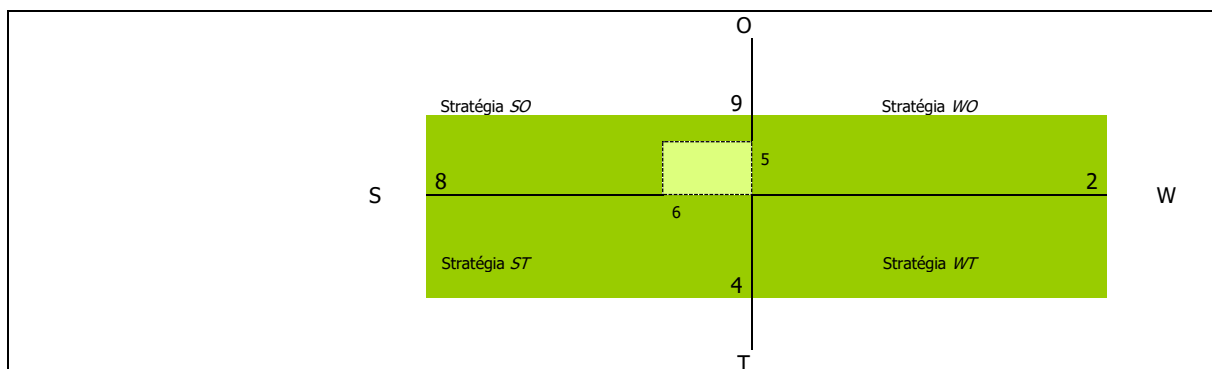
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Muránska Huta v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ veľký počet nevyužitých stavieb potenciálne využiteľných pre bývanie mladých rodín,	1,5	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny,	1,5
+ Možnosti rozširovania IBV,	1,5	- existencia bytov nespôsobilých na bývanie,	1,5
+ najvyšší počet bytov 3 izbových a 2 izbových v bytovom fonde,	1,5	- klesajúca dynamika bytovej výstavby,	1,5
+ dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet,	1,5	- potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve obce,	1
+ narastajúca priemerná obytná plocha bytov,	1,5	- vysoký priemerný vek bytového fondu,	1
		- vysoká energetická náročnosť bytového fondu,	1
		- nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,	1,5
		- odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miet,	1,5
		- obmedzená ponuka pracovných príležitostí v obci,	1
		- neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov,	1
spolu	11,0	spolu	12,5
		výsledok	- 1,5

2.1.6. Bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - relatívne dobre zabezpečený obecný úrad, - relatívne nízky počet násilných trestných činov, - frekvencovaná centrálna časť obce, - existencia verejného osvetlenia obce, - obvodné oddelenie policajného zboru v Revúcej, - organizované prednášky na školách v rámci návštev polície (Muráň), - Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách (Muráň), - zabezpečený odchyt túlavých zvierat, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozširovanie drogovej problematiky v obci, - narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov, - nedostatočná prevencia polície, - nedostatočné pokrytie kamerovým systémom, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva, - nízka frekvencia policajnej kontroly, - vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii, - vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou, - slabé donucovacie možnosti obecnej a štátnej polície,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie monitorovacieho systému v obci – inštalovanie kamier na rizikových miestach v obci, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Obec sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov

súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu obce.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Muránska Huta v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ relatívne dobre zabezpečený obecný úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v obci,	1,5
+ relatívne nízky počet násilných trestných činov,	1	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť obce,	1	- nedostatočná prevencia polície,	1,5
+ existencia verejného osvetlenia obce,	1,5	- nedostatočné pokrytie kamerovým systémom,	1
+ obvodné oddelenie policajného zboru v Revúcej,	1,5	- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1
+ organizované prednášky na školách v rámci návštev polície (Muráň),	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1,5
+ Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách (Muráň),	1,5	- vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,	1,5
+ zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	1		
spolu	10,5	spolu	9,5
výsledok	1,0		

2.2. Vízia a poslanie

2.2.1. Vízia

Obec Muránska Huta je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zvel'ad'ovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Obce. **Svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.**

Obec v rámci existujúcich kompetencií nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti.

Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v **oblasti sociálnej politiky** veľmi rozsiahla. Pre **občanov v hmotnej núdzi** obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre **zdravotne ťažko postihnutých a seniorov** obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí **opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania.** Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Obec Muránska Huta je bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorila podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Obec vytvorila dobré podmienky pre bývanie vybraných skupín obyvateľov obce. Bytovú výstavbu zamerala hlavne na **mladé rodiny s deťmi.** Okrem **štandardnej bytovej výstavby** obec

uskutočnila v obmedzenej miere aj **bytovú výstavbu nižšieho štandardu** pre sociálne odkázaných obyvateľov obce.

2.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Muránska Huta v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Muránska Huta a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom obce. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Muránska Huta disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov. V súlade s poslaním obce Muránska Huta všetky tieto úlohy realizuje obecná a štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Sociálne služby

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.), a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.,

331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 376/2022 Z. z., 50/2023 Z. z., 192/2023 Z. z., 40/2024 Z. z., **176/2024 Z. z.**), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mesta. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Služby vzdelávania

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy, ako aj školskej jedálne a mimoškolských záujmových zariadení. Obec v rámci existujúcich kompetencií zabezpečí výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec zabezpečí priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Zdravotnícke služby

Zabezpečiť širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Obec pripravuje priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Banská Bystrica.

Voľno – časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Podporiť služby a činnosť obecnej knižnice.

Bývanie

Vytvoriť podmienky pre nájomné bývanie obyvateľom obce bežného, ako aj nižšieho štandardu. Zabezpečiť dostatok bytových jednotiek pre súčasných ako aj budúcich obyvateľov obce.

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Bezpečnosť

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

2.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Priority KPSS sú definované v súlade s Národnými prioritami:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Ide o národnú prioritu, ktorá nadväzuje na národné priority z predchádzajúceho obdobia, ktoré neboli dostatočne systémovo riešené a účinne naplnené. Aj keď sa pri niektorých druhoch sociálnych služieb pôvodne vymedzených ako komunitné (viď príloha 1 NPRSS 2015- 2020) dosiahlo zvýšenie ich dostupnosti (zvýšený počet prijímateľov, poskytovateľov i vynaložených prostriedkov), vývoj v jednotlivých sektoroch sociálnych služieb bol nerovnomerný. V prípade, že niektoré druhy sociálnych služieb alebo odborných činností podporujúcich komunitný charakter intervencií, nebol podporený z európskych zdrojov, ani z finančného príspevku MPSVR SR, v priebehu rokov sa ich dostupnosť znižovala. Prioritné je preto naďalej podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. V súlade so zameraním NP1 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby komunitného charakteru do celkového systému financovania sociálnych služieb. Rovnako je potrebné nastaviť mechanizmy financovania samosprávy pre napĺňanie jej originálnych pôsobností v oblasti sociálnych služieb a podporiť samosprávu k vytváraniu funkčných zoskupení samospráv za týmto účelom. Súčasťou NP1 je aj systémové uchopenie a realizácia transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Tieto sú doposiaľ v povedomí verejnosti (laickej i časti odbornej) spravidla chápané len ako „projektový produkt“, vzťahujú sa prakticky výlučne na veľkokapacitné zariadenia sociálnych služieb podmienené odkázanosťou, ktoré sa zapojili do národných projektov. K transformácii a deinštitucionalizácii sa pristupuje najmä v optike „opúšťania domovov sociálnych služieb a prechodu do domčekov“, bez ich dôslednejšieho vzťahovania k potrebe štrukturálnych zmien v celom systéme sociálnych služieb, dokonca v celom systéme verejných služieb poskytovaných najmä na úrovni komunity (zdravotnícke, prepravné, vzdelávacie, iné sociálne, komunikačné, stavebné a iné verejné služby). Transformácia, deinštitucionalizácia a prístupnosť nie sú dlhodobu dôsledne interpretované ako ľudsko-právna otázka, ktorej riešenie si vyžaduje systémové riešenia na rozličných úrovniach (národná, regionálna, miestna, organizačná, profesijná, na úrovni rodiny, atď.). Naplnenie NP1 nebude preto možné bez realizácie národnej kampane zameranej na presadzovanie rovnosti príležitostí pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (z akýchkoľvek dôvodov a na akomkoľvek základe). Vychádzajúc z takehoto poňatia sa bude NP1 vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoja komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obeť domáceho násillia.

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Zdôvodnenie (legitimita):

Uvedená priorita nadväzuje na nenaplnenú prioritu z obdobia 2015-2020 a bezprostredne vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 (záväzok vlády SR vytvoriť novým zákonom o sociálnych službách upravený systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane jeho financovania). Priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečovaním, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Pokračujúcou výzvou je poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch. Osobitnou výzvou sa stáva zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia. V súlade so zameraním NP2 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby dlhodobej starostlivosti, vrátane zdrojov jej financovania.

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

Zdôvodnenie (legitimita):

Priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevyklučujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytovej, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Zároveň, že každý z týchto segmentov potrebuje osobitnú verejnú podporu a posudzovanie špecifických „potrieb“ pre poskytovanie takejto podpory. Osobitne to platí v prípade neformálnej starostlivosti poskytovanej neformálne opatrojúcimi osobami (najmä z okruhu blízkych), kde sa podpora doposiaľ realizovala takmer výlučne nástrojmi náhrady za stratu príjmu z dôvodu intenzívnej starostlivosti (peňažný príspevok na opatrovanie) a základného sociálneho a zdravotného poistenia zo strany štátu. Nenaplnjala sa potreba podporovať túto cieľovú skupinu v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúladovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkovnej zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Súčasťou naplnenia tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb

odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru. Dôležitú úlohu v podpore zvyšovania kvality sociálnych služieb má výkon hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb (ďalej len „hodnotenie kvality“). Predmetom a účelom hodnotenia kvality je poskytnúť u hodnotených subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb), čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality v čase hodnotenia a tým ich podporovať pri systematickom zabezpečovaní, udržiavaní a zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb. V oblasti sociálnych služieb bude MPSVR SR naďalej pristupovať k zvyšovaniu kvality v sociálnych službách podporou a modernizáciou dodržiavania kvality poskytovanej sociálnej služby, hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby a stimuláciou previazanosti a účinnosti kontrolných a dohliadacích pôsobností príslušných orgánov vo veciach sociálnych služieb.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Muránska Huta nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Muránska Huta, po sociálnej a kultúrnej stránke. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude obec smerovať do oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja obce, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu možno stanoviť ako dve hlavné cieľové skupiny seniorov a rodiny s deťmi.

2.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby, stravovanie, domov sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov a opatrovateľská služba. Obyvatelia preferujú aj klubovú činnosť.

2.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú materská škola (**toho času mimo prevádzky**), s ňou súvisiace verejné služby, záujmové vzdelávanie. V prípade dospelých obyvateľov sú uprednostňované možnosti na celoživotné vzdelávanie.

2.3.3. Zdravotnícke služby

V obci jednoznačne treba zachovať a podporovať poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb. Spolu so všeobecnou ambulanciou preferujú obyvatelia aj detskú ambulanciu a stomatologickú.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Najvyššiu prioritu obyvatelia prikladajú kultúrnym aktivitám, detským ihriskám a voľne prístupným športoviskám.

2.3.5. Bývanie

V oblasti bývania uprednostňujú obyvatelia bývanie v rodinnom dome.

2.3.6. Bezpečnosť

V oblasti bezpečnosti a prevencie obyvatelia uprednostňujú hlavne zvýšený monitoring štátnej polície a monitorovacie systémy na kritických miestach v obci.

Definovanie hlavných zámerov jednotlivých priorít.

Hlavné priority komunitného plánu					
Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5	Priorita 6
Sociálne služby	Služby vzdelávania	Zdravotnícke služby	Voľno-časové aktivity	Bývanie	Bezpečnosť
Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Obce.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.	Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce.	Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.	Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
c i e ľ o v é s k u p i n y					

<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - všetci obyvateľia obce 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - ľudia závislí od návykových látok, 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania - všetci obyvateľia obce
--	--	--	---	--	---

2.3.1. Sociálne služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Obec podporuje nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č.

413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z.(nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 376/2022 Z. z., 50/2023 Z. z., 192/2023 Z. z., 40/2024 Z. z., **176/2024 Z. z.**), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Komentár k programu

Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov obce odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov obce. V rámci financovania predmetného programu sa financujú opatrovateľská služba a rozvoz obedov, starostlivosť o seniorov, aktivačné práce, dávky v hmotnej a sociálnej núdzi prípadne starostlivosť o deti.

Priestorové a vecné vymedzenie

Zariadenia sociálnych služieb je potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšali kultúrno – historický ráz obce. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre obce bude možné alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení. Uvedené platí hlavne v prípade zariadení ako útulky, nocľahárne, zariadenia núdzového bývania. Tie by nemali kolidovať ani s existujúcimi a plánovanými rozvojovými aktivitami a infraštruktúrou voľného času, športu a rekreácie. V tejto súvislosti je potrebné riešenie problémov s neprispôsobivými obyvateľmi, ktorých je potrebné premiestniť do okrajových častí obce v záujme zachovania kultúrno historickej hodnoty a zvýšenia turistickej atraktivity.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných

prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb. Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zriadenia zariadenia núdzového bývania.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba priestorov núdzového bývania.

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.

Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba komunitného centra.

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 1.3.2 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie denného stacionáru pre dôchodcov.

Opatrenie 1.3.3 Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.
Aktivity Obstaranie vozidla.
Personálne a finančné zabezpečenie.

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Elektronický strážca – GPS monitoring.
Aktivity Technické vybavenie.

Podprogram 1.5 Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.5.1 Poskytovanie podporných služieb.
Aktivity Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.6.1 Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.
Aktivity Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.7.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 1.7.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

Opatrenie 1.7.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

2.3.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť

všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach v základných školách, v zmysle racionálnej výživy. Obec zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch a mimoškolských zariadeniach.

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku obec zabezpečuje činnosť a prevádzku materských škôl, základnej školy, školských jedální. V nadväznosti na politiku rozvoja obce počíta s pokračovaním trendu pozitívneho vývoja obyvateľov predproduktívneho veku. Finančné prostriedky na realizáciu programu Služby vzdelávania predstavujú výdavky na financovanie projektov v rámci predškolskej výchovy, ako aj mimoškolskej činnosti. Program zahŕňa kapitálové výdavky spojené s rekonštrukciou budov prípadne obstaraním technického vybavenia potrebného k prevádzke budovy, prípadne pre vzdelávaciu činnosť.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie škôl a školských zariadení.

Trendy

Transformácia školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
---------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1	Zriadenie zariadení predškolskej výchovy.
Aktivity	Modernizácia vybavenia MŠ. Rekonštrukcia areálu materskej školy. Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy.

2.3.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Komentár k programu

Program zahŕňa výdavky obce na zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku (v prípade obecných priestorov zahŕňa bežné výdavky na údržbu priestorov).

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj zdravotníckych služieb je potrebné alokovať do existujúcej priestorovej základne s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb. Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú

podnikateľským motívom, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení. Z dotazníkového prieskumu vyplynula potreba určitých špecializovaných zdravotníckych služieb, ktoré obec podporí, avšak ich poskytovanie bude závislé od rozhodnutí externých subjektov.

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivity	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Obec v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizuje kultúrne podujatia, zabezpečí kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzku knižnice, zabezpečí opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v obci, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a na činnosť športových oddielov a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry v obci. Finančné prostriedky určené na kultúru v obci v programe Kultúra zahŕňajú výdavky múzeá, obecnú knižnicu knižnica, príspevky na kultúrne podujatia a činnosť i.

Program 4. Voľno - časové aktivity

Cieľ 4. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba detského ihriska. Výstavba športovej infraštruktúry v časti Dolinka. Výstavba viacúčelového ihriska s tenisovým kurtom v časti Muránska Huta. Výstavba viacúčelového ihriska s klziskom v časti Predná Hora.
Opatrenie 4.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálo-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 4.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Opatrenie 4.8 Aktivity	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia domu kultúry (obnova a zníženie energetickej náročnosti). Modernizácia tepelných zdrojov a rozvodov v dome kultúry. Rekonštrukcia strechy budovy domu kultúry. Zriadenie obecného kina. Obstaranie technológie.
Opatrenie 4.9 Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba amfiteátra na dvore klinčiarne. Zriadenie letného kina.

2.3.5. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území obce. Obec zabezpečuje spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu bytov, ich správu ako aj administratívne činnosti spojené s ich existenciou. Výdavky sú rozpočtované na nákup a prípravu pozemkov na výstavbu IBV a HBV.

Program 5 Bývanie

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
--------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1. Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV v lokalite Rieka.
Opatrenie 5.2. Aktivity	Štandardná nájomná bytová výstavba. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba bytovej jednotky 1 x 6 b.j..
Opatrenie 5.3. Aktivity	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zateplenie budov.

2.3.6. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky obec realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov obce a majetku a pripravenosť obce riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov obce a ich majetku. Obec zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí obce v zmysle požiadaviek obyvateľov. Obecná polícia sa zameria hlavne na monitoring oblastí obývaných menej prispôsobivými obyvateľmi, ako aj bočné málo frekventované ulice. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext obce. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude naďalej sledovať významné objekty a príslušnou infraštruktúrou.

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
---------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1. Aktivity	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce. Realizácia preventívnych akcií štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.
Opatrenie 6.2. Aktivity	Rekonštrukcia rozhlasu. Rekonštrukcia obecného rozhlasu.
Opatrenie 6.3. Aktivity	Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice. Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice. Modernizácia vybavenia.
Opatrenie 6.4. Aktivity	Rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia (LED).
Opatrenie 6.5. Aktivity	Rozšírenie kamerového systému. Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína. Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.
Opatrenie 6.6. Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách. Zvýšenie bezpečnosti na prechodoch pre chodcov. Realizácia preventívnych akcií štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.

2.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu Muránska Huta sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

2.4.1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.1.1	Zriadenia zariadenia núdzového bývania.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Muránska Huta	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Muránska Huta	5

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.2.1	Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Muránska Huta	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Muránska Huta	70

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.	Počet nových verejných služieb	výstupu	počet	o. Muránska Huta	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Muránska Huta	5
Opatrenie 1.3.2	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Muránska Huta	3
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Muránska Huta	30
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.	Počet sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Muránska Huta	1
		Počet užívateľov služby.	výsledku	počet	o. Muránska Huta	10

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	počet	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	počet	10

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.5.1	Poskytovanie podporných služieb.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Muránska Huta	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Muránska Huta	20

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Muránska Huta	-

	pracovníka pre marginalizované skupiny.	Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Muránska Huta	-
--	---	---------------------------	----------	-------	------------------	---

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z Projektov OPV	výstup	absolútny počet	o. Muránska Huta	-
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	o. Muránska Huta	-
Opatrenie 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Muránska Huta	-
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	o. Muránska Huta	-
Opatrenie 1.7.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Muránska Huta	-
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	o. Muránska Huta	-
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	o. Muránska Huta	-
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	o. Muránska Huta	-

2.4.2. Služby vzdelávania

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1	Zriadené zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Muránska Huta	0	100
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Muránska Huta	0	200
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Muránska Huta	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	0	10

2.4.3. Zdravotnícke služby

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Muránska Huta	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	10
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	10
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	obec Muránska Huta	1
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Muránska Huta	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	173

2.4.4. Voľno - časové aktivity

Program 4 Voľno - časové aktivity

Cieľ 4 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Muránska Huta	3
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Muránska Huta	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	100
Opatrenie 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Muránska Huta	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	50
Opatrenie 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Muránska Huta	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	30
Opatrenie 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Muránska Huta	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	25
Opatrenie 4.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Muránska Huta	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	25
Opatrenie 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Muránska Huta	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	25
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	obec Muránska Huta	5
Opatrenie 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Muránska Huta	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	55
Opatrenie 4.8	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Muránska Huta	200
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Muránska Huta	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Muránska Huta	0
Opatrenie 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	obec Muránska Huta	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Muránska Huta	500
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	obec Muránska Huta	20

2.4.5. Bývanie

Program 5 Bývanie

Cieľ 5 Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

Opatrenie	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Muránska Huta	2
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Muránska Huta	20
Opatrenie 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.	Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Muránska Huta	10

Opatrenie 5.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	o. Muránska Huta	30
		Celková zateplená plocha	výsledku	m ²	o. Muránska Huta	1000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Muránska Huta	173

2.4.6. Bezpečnosť

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenie	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Opatrenie 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	o. Muránska Huta	1
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Muránska Huta	25
Opatrenie 6.2	Rekonštrukcia rozhlasu.	Pokrytie územia rozhlasom a televíziou	dopad	%	o. Muránska Huta	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	o. Muránska Huta	173
		Počet novonainštalovaných reprosústav,	výstup	počet	o. Muránska Huta	20
Opatrenie 6.3	Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	o. Muránska Huta	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	o. Muránska Huta	100
Opatrenie 6.4	Rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet zrekonštruovaných svietidiel	výsledku	počet	o. Muránska Huta	50
		Zníženie spotreby el. energie	dopadu	%	o. Muránska Huta	60
Opatrenie 6.5	Rozšírenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	o. Muránska Huta	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Muránska Huta	30
		Pokrytie územia	dopad	%	o. Muránska Huta	70
Opatrenie 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.	Počet realizovaných Projektov	výsledok	m	o. Muránska Huta	2
		Počet užívateľov projektov	dopad	%	o. Muránska Huta	173

2.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

2.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku.						
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.						
Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.					
Opatrenie 1.1.1	Zriadenia zariadenia núdzového bývania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Komunitný plán sociálnych služieb obce Muránska Huta

Programovacie obdobie 2025 - 2029

Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Výstavba priestorov núdzového bývania.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.						
Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.					
Opatrenie 1.2.1	Výstavba zariadení pre rodiny s deťmi v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
	Výstavba komunitného centra.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.						
Cieľ 1.3	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.					
Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 1.3.2	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Zriadenie denného stacionáru pre dôchodcov.	170	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obstaranie vozidla.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.						
Cieľ 1.4	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Opatrenie 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické vybavenie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Podprogram 1.5. Podporné služby.						
Cieľ 1.5	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.					
Opatrenie 1.5.1	Poskytovanie podporných služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.						
Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržiavania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.					
Opatrenie 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti						
Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
Opatrenie 1.7.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 1.7.1	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05

5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,75	0,45

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.					
Cieľ 1.1.					
Opatrenie 1.1.1					
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.					
Cieľ 1.2.					
Opatrenie 1.2.1					
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.					
Cieľ 1.3					
Opatrenie 1.3.1					
Opatrenie 1.3.2					
Opatrenie 1.3.3					
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.					
Cieľ 1.4					
Opatrenie 1.4.1					
Podprogram 1.5. Podporné služby.					
Cieľ 1.5					
Opatrenie 1.5.1					
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					
Cieľ 1.6					
Opatrenie 1.6.1					
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti					
Cieľ 1.7					
Opatrenie 1.7.1					
Opatrenie 1.7.2					
Opatrenie 1.7.3					

2.5.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy, povinnej školskej dochádzky, v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri školách v zmysle racionálnej výživy. Obec zabezpečí priestory a personálne zdroje za záujmovú činnosť v školských kluboch.						
Program 2 Služby vzdelávania						
Cieľ 2.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 2.1	Zriadené zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Modernizácia vybavenia MŠ.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Muránska Huta
	Rekonštrukcia areálu materskej školy.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Muránska Huta
	Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vyšoký	obec Muránska Huta

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1				0,5		0,05
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25			0,15

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 2 Služby vzdelávania					
Cieľ 2.					
Opatrenie 2.1					

2.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Program 3 Zdravotnícke služby						
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
Opatrenie 3.3 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25			0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5		0,3

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 3 Zdravotnícke služby					
Cieľ 3					
Opatrenie 3.1					
Opatrenie 3.2					
Opatrenie 3.3					

2.5.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer	
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.	
Program 4. Voľno - časové aktivity	
Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
	Výstavba detského ihriska.	30	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Výstavba športovej infraštruktúry v časti Dolinka.	podľa potreby	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Výstavba viacúčelového ihriska s tenisovým kurtom v časti Muránska Huta.	350	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Výstavba viacúčelového ihriska s klziskom v časti Predná Hora.	300	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiaci v oblasti kultúry - knižnica.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce	verejný, tretí sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Muránska Huta
Opatrenie 4.8	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
	Rekonštrukcia domu kultúry (obnova a zníženie energetickej náročnosti).	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Modernizácia tepelných zdrojov a rozvodov v dome kultúry.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Rekonštrukcia strechy budovy domu kultúry.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Zriadenie obecného kina.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Obstaranie technológie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Výstavba amfiteátra na dvore klinčiarne.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Zriadenie letného kina	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 4. Voľno - časové aktivity					
Cieľ 4					
Opatrenie 4.1					
Opatrenie 4.2					
Opatrenie 4.3					
Opatrenie 4.4					
Opatrenie 4.5					
Opatrenie 4.6					
Opatrenie 4.7					
Opatrenie 4.8					

2.5.5. Bývanie

Strategický zámer						
Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.						
Program 5 Bývanie						
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.					
Opatrenie 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Výstavba plôch IBV v lokalite Rieka.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
	Výstavba bytovej jednotky 1 x 6 b.j..	750	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 5.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
	Zateplenie budov.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vysoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
--	------	------	------	------	------

Program 5 Bývanie					
Opatrenie 5.1					
Opatrenie 5.2					
Opatrenie 5.3					

2.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Program 6 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Muránska Huta
Opatrenie 6.2	Rekonštrukcia rozhlasu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia obecného rozhlasu.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 6.3	Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Modernizácia vybavenia.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 6.4	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia (LED).	170	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 6.5	Rozšírenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Muránska Huta
Opatrenie 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na prechodoch pre chodcov.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Muránska Huta

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

Časový rámec

	2025	2026	2027	2028	2029
Program 6 Bezpečnosť					
Cieľ 6					
Opatrenie 6.1					
Opatrenie 6.2					
Opatrenie 6.3					
Opatrenie 6.4					
Opatrenie 6.5					
Opatrenie 6.6					

2.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

PRAVIDLÁ FINANCOVANIA CIEĽA INVESTOVANIE DO ZAMESTNANOSTI A RASTU – PRE PRIJÍMATEĽOV V RÁMCI MENEJ ROZVINUTÝCH REGIÓNOV (VŠETKY KRAJE SR S VÝNIMKOU BRATISLAVSKÉHO KRAJA) A PRE PRIJÍMATEĽOV KOHÉZNEHO FONDU

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
			celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
--------------------	-----------------------	--------------------------------------	---	---

Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Katégoria prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomociv rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Katégoria prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatreniasociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarity s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva**

kultúry SR „Obnovme si svoj dom“, Fond na podporu umenia. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkouhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

2.6.1. Sociálne služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 1.1									
Projekt 1.1.1	101	101	86	15	7	0	8	0	0
Cieľ 1.2.									
Projekt 1.2.1	201	201	171	30	14	0	16	0	0
Cieľ 1.3									
Projekt 1.3.1	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Projekt 1.3.2	172	172	146	26	12	0	14	0	0
Projekt 1.3.3	10	10	9	2	1	0	1	0	0
Cieľ 1.4									
Projekt 1.4.1	5	5	4	1	0	0	0	0	0

Cieľ 1.5									
Projekt 1.5.1									
Spolu	509	509	433	76	36	0	41	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2025	49	49	42	7	3	0	4	0	0
2026	127	127	108	19	9	0	10	0	0
2027	127	127	108	19	9	0	10	0	0
2028	127	127	108	19	9	0	10	0	0
2029	78	78	66	12	5	0	6	0	0
Spolu	509	509	433	76	36	0	41	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
 Plán obnovy a odolnosti
 Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.2. Služby vzdelávania

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 2									
Projekt 2.1	210	210	179	32	15	0	17	0	0
Spolu	210	210	179	32	15	0	17	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2025	53	53	45	8	4	0	4	0	0
2026	53	53	45	8	4	0	4	0	0
2027	53	53	45	8	4	0	4	0	0
2028	53	53	45	8	4	0	4	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	210	210	179	32	15	0	17	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
 Plán obnovy a odolnosti
 Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
4. Sociálnejšia Európa	Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
5. Európa bližšie k občanom	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.3. Zdravotnícke služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 3.4	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Spolu	20	20	17	3	1	0	2	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2025	5	5	4	1	0	0	0	0	0
2026	5	5	4	1	0	0	0	0	0
2027	5	5	4	1	0	0	0	0	0
2028	5	5	4	1	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	20	20	17	3	1	0	2	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
 Plán obnovy a odolnosti
 Nórske fondy

2.6.4. Voľno - časové aktivity

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 4									
Projekt 4.1	682	682	580	102	48	0	55	0	0
Projekt 4.8	615	615	523	92	43	0	49	0	0
Projekt 4.9	51	51	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	1 348	1 348	1 146	202	94	0	108	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)						
Rok	Oprávnené	Verejné zdroje			Súkromné	EIB

	náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje				zdroje	
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	337	337	286	51	24	0	27	0	0
2026	337	337	286	51	24	0	27	0	0
2027	337	337	286	51	24	0	27	0	0
2028	337	337	286	51	24	0	27	0	0
2029	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1 348	1 348	1 146	202	94	0	108	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
 Plán obnovy a odolnosti
 Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
4. Sociálnejšia Európa	Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
5. Európa bližšie k občanom	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.5. Bývanie

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5									
Projekt 5.2	750	750	638	113	53	0	60	0	0
Projekt 5.3	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Spolu	1 250	1 250	1 063	188	88	0	100	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2025	188	188	159	28	13	0	15	0	0
2026	313	313	266	47	22	0	25	0	0
2027	313	313	266	47	22	0	25	0	0
2028	313	313	266	47	22	0	25	0	0
2029	125	125	106	19	9	0	10	0	0
Spolu	1 250	1 250	1 063	188	88	0	100	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
 Plán obnovy a odolnosti
 Nórske fondy
 ŠFRB

...

2.6.6. Bezpečnosť

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 6									
Projekt 6.2	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Projekt 6.3	230	230	196	35	16	0	18	0	0
Projekt 6.4	170	170	145	26	12	0	14	0	0
Projekt 6.5	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Projekt 6.6									
Spolu	520	520	442	78	36	0	42	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)							
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje				Súkromné zdroje	EIB
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje			

	zdroje spolu	Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	48	48	40	7	3	0	4	0	0
2026	130	130	111	20	9	0	10	0	0
2027	130	130	111	20	9	0	10	0	0
2028	130	130	111	20	9	0	10	0	0
2029	83	83	70	12	6	0	7	0	0
Spolu	520	520	442	78	36	0	42	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
 Plán obnovy a odolnosti
 Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
5. Európa bližšie k občanom	Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude Správa o realizácii KP, ktorú vypracuje Sociálne oddelenie a Komisia pre sociálnu oblasť.

Spôsob modifikovania KP

Predkladať návrhy na modifikovanie KP bude v právomoci starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Sociálna komisia môže tiež predkladať obecnému zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KP. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii návrh na modifikovanie KP. Na zasadnutia MZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Komisia Dopadovú analýzu plnenia KP.

Doplnenie KP sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KP, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramy, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky,

alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie alebo obecného zastupiteľstva.

2.8. Monitorovanie

Monitorovanie plnenia KP bude vykonávať Sociálna komisia. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Komisie budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením KP. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KP, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KP na obecného úradu alebo u Koordinátora pre stratégiu.

3. Použitá literatúra

1. Národná stratégia rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030
2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mezianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
3. Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
4. Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
5. Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., ...)
9. Novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. Petrvalská, 2010
11. Šed'ová, M., 2010
12. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
13. Vagač, 2011, s.4
14. <http://www.etrend.sk>, 11.8.2011
15. Atlas krajiny SR, 2002
16. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
17. Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
18. Partnerská dohoda 2021 - 2027
19. Zmluva o fungovaní Európskej únie
20. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
21. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
22. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
23. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
24. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
25. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
26. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
27. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
28. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
29. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
30. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
31. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
32. <http://www.upsvar.sk>
33. http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx
34. <http://www.nrozp.sk/>
35. <http://www.sodbtn.sk/>

36. <http://datacube.statistics.sk>
37. <https://www.scitanie.sk/>
38. <https://sk.wikipedia.org/wiki>
39. <https://www.meteoblue.com/sk>
40. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality/>
41. PHSR Muránska Huta,
42. Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002
43. www. <https://www.muranskahuta.sk>
44. <https://www.shmu.sk>

Obsah

0.	Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady	3
0.1.	Princípy, zásady a ciele	4
0.2.	Definovanie skupín sociálnych služieb	6
0.3.	Legislatívne súvislosti	7
0.4.	Východiská	7
0.5.	Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti	12
1.	Sociálno – ekonomická analýza	13
1.1.	Základná charakteristika obce	13
1.2.	Popis lokality	24
1.3.	Demografický vývoj	25
1.4.	Vzdelanie a zamestnanosť	36
1.5.	Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy	37
1.6.	Sociálna charakteristika obyvateľstva	39
1.7.	Analýza verejných sociálnych služieb	42
1.8.	Bývanie	50
1.9.	Definovanie zainteresovaných skupín	53
1.10.	Definovanie cieľových skupín	55
2.	Strategická časť	58
2.1.	SWOT analýzy a definovanie priorít	58
2.2.	Vízia a poslanie	66
2.3.	Definovanie priorít, cieľov, zámerov	69
2.4.	Merateľné indikátory	79
2.5.	Akčné plánovanie	83
2.6.	Finančné plánovanie	93
2.7.	Hodnotenie	103
2.8.	Monitorovanie	104
3.	Použitá literatúra	104

S CARABEO-SK, s.r.o.

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.

Adresa:
P.O.Box, č. 8
Banská Bystrica
974 09

tel: 0907 439 224
0911 439 224
e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
scarabeo.sk@gmail.com

Sídlo:
Povstalecká cesta 16
Banská Bystrica
974 09